

Euskadiko Arreta Soziosanitariorako 2021-2024 Estrategiaren ebaluazioa

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

OSASUN SAILA

DEPARTAMENTO DE SALUD

Euskadiko Arreta Soziosanitariorako 2021-2024 Estrategiaren ebaluazioa

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

OSASUN SAILA

DEPARTAMENTO DE SALUD

Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia

Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco

Vitoria-Gasteiz, 2025

Lan honen bibliografía-erregistroa Eusko Jaurlaritzako Liburutegi Nagusiaren katalogoan aurki daiteke:
<https://www.katalogoak.euskadi.eus/katalogobateratua>

ARGITARALDIA: 1.a, 2025eko urria

ALE-KOPURUA: 310 ale

© Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioa. Osasun Saila

INTERNET: www.euskadi.eus

ARGITARATZAILEA: Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia

DISEINUA: Roberto Elburgo

INPRIMAKETA: Gráficas Irudi, S.L.

ISBN: 978-84-457-3842-9

LEGE-GORDAILUA: LG G 384-2025

Ebaluazio-taldea

Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza. Osasun Saila.

Berrikuntza+Ikerketa+Osasuna Eusko Fundazioa. Osasun Saila.

Elkarreragingarritasun Soziosanitarioaren Bulego Teknikoa.

Talde ikuskatzailea

Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila.

Osakidetza – Euskal Osasun Zerbitzua.

Arabako Foru Aldundia.

Bizkaiko Foru Aldundia.

Gipuzkoako Foru Aldundia.

Euskadiko Udalen Elkartea. EUDEL.

AURKIBIDEA

AURKEZPENA	5
SARRERA	7
EBALUAZIOA	11
1. GOBERNANTZA SOZIOSANITARIOA	12
1.1. Gobernantza soziosanitarioaren onarpen juridikoa eta hedapena	12
1.2. Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzaren antolaketa	15
1.3. Finantzaketa soziosanitarioko esparru partekatua	17
2. ELKARRERAGINGARRITASUN SOZIOSANITARIOA	21
2.1. Euskadiko Historia Soziosanitario Elektronikoa	21
2.2. Aginte Taula Integrala (ATI)	24
2.3. Egoitza-zentroetatik historia klinikorako sarbidea izatea	26
2.4. Elkarreragingarritasun Soziosanitarioa Garatzeko Dekretua	28
3. PREBENTZIO SOZIOSANITARIOA	31
3.1. Prebentzio soziosanitarioko esparru koordinatu bat zehaztea	31
3.2. Arrisku soziosanitarioa detektatzeko tresna	33
4. ARRETA SOZIOSANITARIOA	36
4.1. Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioaren hedapena	36
4.2. Arreta soziosanitarioko xede-kolektiboetan jarduketak egitea	41
4.3. Arreta goiztiarra eta eremu soziosanitario eta hezkuntzakoa garatzea	43
5. I+G+B SOZIOSANITARIOA	49
5.1. Arreta soziosanitarioaren ataria. Ezagutza sortzea eta hedatzea	49
5.2. I+G+B soziosanitarioaren arloko politikei eta ekimenei buruzko erreferentzia-nodoa	52
5.3. Berrikuntza- eta ikerketa-proiektuak sustatzea ekosistema soziosanitarioaren oinarrietatik	54
EMAITZAK	57
ONDORIOAK	61
Aurrerapen nagusiak eta hobekuntza-esparruak	62
Etorkizuneko lan-ildoak	63
ERANSKINA	65
Metodologia: ebaluazio-prozesuaren deskribapena	66
Ebaluazioaren sintesia, arloen eta proiektu estrategikoen arabera	68
Xede diren kolektibo soziosanitarioentzat egindako jarduketan laburpena	72

AURKEZPENA

Txosten honen helburua da Euskal Autonomia Erkidegoko arreta soziosanitarioaren arloan azken lau urteetan egindako lana aurkeztea, bai eta 2021-2024 Euskadiko Arreta Soziosanitarioko Estrategian (aurrerantzean, EASSE) definitutako arlo eta proiektu estrategikoetan lortutako garapen-maila ere.

Estrategia Soziosanitarioaren misioa da «pertsonak bizi-zikloko etapa guztietan haien bizi-proiektua errespetatzen duen ikuspegi sistemiko eta jasangarri batetik zaintzen dituen arreta soziosanitarioa» izatea, ikuspegi honetatik: «Pertsonentzako ahalik eta ongizaterik handiena erdiestea EAEko gizartearen premia emergenteekiko sentikorra den arreta-esparru koordinatu batean, zainketa soziosanitarioen tokiko ekosistemen sare moduan antolatuta».

EASSEn definitutako misioa eta ikuspegia bost jarduketa-arlotan antolatzen da, eta horiek, aldi berean, hamabost proiektu estrategiko garatzen dituzte.

Aurreko formulazio estrategikoetan ez bezala, 2021-2024 Estrategiak proiektu kopurua murriztea proposatzen du, ekimenei heldzea errazteko eta lortu nahi diren helburuetan efikazia eta efizientzia handiagoa lortzeko.

Premisa horietatik abiatuta egin da lan azken lau urteetan, eta mugarri garrantzitsuak lortu dira, dokumentu honen hurrengo orrialdeetan erakusten den moduan. Txosten honetan egindako lana 2021etik 2024ra bitartean garatutako urteko jardueraren batura da, eta, hala, aurreko

urteetako¹ jarduera biltzen eta laburbiltzen du ebaluazio-metodologia jakin batean oinarritutako dokumentu bakarrean.

Horrela, atalez atal, arlo estrategikoetan kokatutako proiektuak errepasatzen dira, eta horien helburuetan, inplikaturako lantaldean eta dituzten aliantzetan sakontzen da, eta aldi horretan egindako hedapena labur azaldu. Gainera, proiektuak ezartzeko oztopoak eta aukerak jasotzen dira, bai eta proiektu bakoitzaren gauzatze-mailaren ebaluazioa ere, lortutako emaitzetan oinarrituta.

Azken batean, 2021-2024 esparru estrategikoan jasotako proiektu estrategikoen hedapenari buruzko testuinguru-azterketa bat egiten du txosten honek; aldi berean, arreta soziosanitario eraginkor, jasangarri eta pertsonengan oinarritua sendotzeko lorpenak eta jarraitutasun-alderdiak ebaluatzen ditu.

Mamen Álvarez Zubizarreta
Arreta Soziosanitarioko zuzendaria.
Osasun Saila.

¹ Aurreko urteetako memoriak kontsulta ditzakezu Arreta Soziosanitarioaren Atarian, [2021.](#), [2022.](#) eta [2023. urteetako Jarduera Soziosanitarioaren Memoriak](#).

SARRERA

Aldez aurretik esan bezala, Estrategia Soziosanitarioari ikuspegi praktiko bat eman nahian, Arreta bost arlo estrategikoren eta hamabost proiekturen inguruan egituratu da.

Lehenengo jarduketa-arloak **Gobernantza Soziosanitarioaren** oinarriak ezartzen ditu, eta hiru proiektu garatzen ditu. Hiru proiektu horiek honako hau proposatzen dute: alde batetik, osasun-sistemetan eta gizarte-zerbitzuetan arreta soziosanitarioa emateko egituren, baliabideen eta tresnen arteko harremanak zehazten dituen ereduaren artikulazio juridikoa; bestetik, Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza eratzea; eta, azkenik, finantzaketa-esparru komun bat definitzea, arreta soziosanitarioan ardurak dituzten erakunde guztiek partekatzen dutena, koordinazio-ereduaren jasangarritasun finantzarioa bermatzeko eta baliabideei eta arreta soziosanitarioa emateari eragiten dieten hutsuneei erantzuteko.

Bigarrena **Elkarreragingarritasun Soziosanitarioa** izenekoa da, arreta-prozesu integral horren zatitzat hartu behar da, eta zerbitzu soziosanitarioek zerbitzu koordinatuen garapenarekin duten konpromisoaren erakusgarri izan behar du. Elkarreragingarritasunari buruzko estrategiaren garapenak helburu anizkoitz bat du, zeina lau proiektu hauetan zertzen baita: Historia Soziosanitario Elektronikoa, informazio-sistemen sistema soziosanitarioko profesionalen lan koordinaturako dinamika baterantz eboluziona dezaten; Aginte Taula Integrala definitzea,

erabakiak datuetan oinarrituta hartzeko; egoitzazentroetatik historia klinikorako sarbidea izatea, alegia, profesionalek lan egiten duten informazio-sistematarako nonahiko sarbidea; eta, azkenik, elkarreragingarritasun soziosanitarioa garatzeko dekretu bat onartzea, estrategia horri eusten dion esparru juridiko gisa.

Hirugarren jarduketa-arlo estrategikoa **Prebentzio Soziosanitarioari** zuzenduta dago. Lan-esparru hori bi proiektuk definitzen dute. Alde batetik, arlo soziosanitarioan prebentzio-esparru bat formulatzea, arrisku soziosanitarioko faktoreak detektatzera, kontrolatzera, arintzera edo atzeratzera bideratutako politikak eta jarduketak koordinatzeko; eta, bestetik, arrisku soziosanitarioa detektatzeko tresna bat eraikitzea.

Laugarren arloa, **Arreta Soziosanitarioa** izenekoa, hiru proiektuk osatzen dute, zeinak bi planotan oinarritzen baitira. Batetik, Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioa bultzatzea, sistema soziosanitarioan «sartzeko ate» gisa, eta, bestetik, xede-kolektibo soziosanitarioentzako jarduketa zehatzak garatzea, eta arreta goiztiarra indartzea eta eremu soziosanitario eta hezkuntzakoa garatzea.

Azkenik, strategiaren bosgarren eta azken arloak **I+G+B soziosanitarioan** jartzen du arreta, Euskal Autonomia Erkidegoko ekosistema soziosanitarioak ikerketa- eta berrikuntza-politikei eta -jardueri bultzada emanda. Zehazki, ezagutza sortzearen, partekatzearen eta transferitzearen alde egiten da, hiru lan-ardatz hauei bultzada emanda: Arreta Soziosanitarioaren Atariaren webgune instituzionala ekosistemarako interesgarriak diren erreferentziez hornitzea; oinarritzko ikerketa soziosanitarioaren eta ikerketa soziosanitario aplikatuaren arloan

erreferentziazko nodo bat eratzea, eta ekosistema soziosanitarioaren oinarrietatik ikerketa-proiektuak sustatzea, bi sistemetarako interesgarriak diren ekimenak identifikatzeko.

Hona hemen antolaketa horren laburpen grafikoa.

1. Taula. Euskadiko Arreta Soziosanitarioko Estrategiaren (2021-2024) arlo eta proiektu estrategikoen laburpena.

AREA ESTRATEGIKOAK	PROIEKTUAK
1. Gobernantza Soziosanitaria	1.1. Gobernantza soziosanitarioaren onarpen juridikoa eta hedapena
	1.2. Zuzendaritza Soziosanitaria artikulatzea
	1.3. Finantzaketa soziosanitarioko esparru partekatua
2. Elkarrengarritasun Soziosanitaria	2.1. Euskadiko Historia Soziosanitario Elektronikoa
	2.2. Aginte Taula Integra (AIK)
	2.3. Egoitza-zentroetatik historia klinikorako sarbidea izatea
	2.4. Elkarrengarritasun soziosanitaria garatzeko dekretua
3. Prebentzio Soziosanitaria	3.1. Prebentzio soziosanitarioko esparru koordinatu bat zehaztea
	3.2. Arrisku soziosanitaria detektatzeko tresna
4. Arreta Soziosanitaria	4.1. Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioaren hedapena
	4.2. Arreta soziosanitarioko xede-kolektiboetan jarduketak egitea
	4.3. Arreta goiztiarra eta eremu soziosanitario eta hezkuntzakoa garatzea
5. I+G+B Soziosanitaria	5.1. Arreta soziosanitarioaren ataria. Ezagutza sortzea eta hedatzea
	5.2. I+G+B soziosanitarioaren arloko politikei eta ekimenei buruzko erreferentzia-nodoa
	5.3. Berrikuntza- eta ikerketa-proiektuak sustatzea ekosistema soziosanitarioaren oinarrietatik

Iturria: geuk egina.

EBALUAZIOA

1. GOBERNANTZA SOZIOSANITARIOA

Gobernantza soziosanitarioaren hedapenaren xedea da osasun-sistemen eta gizarte-zerbitzuen arteko harreman funtzionala sustatzea, koordinazio soziosanitarioa egituratuta, koordinazio-figuren eta kontsulta- eta partaidetza-organoen bidez.

Gobernantza Soziosanitarioa hiru proiektu hauen bitartez hedatzen da:

- 1.1. Gobernantza soziosanitarioaren onarpen juridikoa eta hedapena.
- 1.2. Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzaren antolaketa.
- 1.3. Finantzaketa soziosanitarioko esparru partekatua.

1.1. Gobernantza soziosanitarioaren onarpen juridikoa eta hedapena

Helburua(k)

- Euskadiko Gobernantza Soziosanitarioaren Dekretua onartzea.
- Gobernantza Soziosanitarioko eredia hegatzeko zerbitzu soziosanitarioetan.
- Dekretua hedatzeko komunikazio-plan bat egitea eta haren hedapena ebaluatzeko adierazleak definitzea.

Lantaldea

- Araubide Juridiko, Ekonomiko eta Zerbitzu Orokorrerako Zuzendaritza eta Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza. Osasun Saila.
- Bizitza Beterako Laguntzen Zuzendaritza. Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila.
- BIOEF Fundazioa. Osasun Saila.
- Lurraldeko Koordinazio Soziosanitarioa.
- Erreferente soziosanitarioak.

Proiektuaren aliantzak

Proiektuak Arreta Soziosanitarioko Euskal Kontseilua (aurrerantzean, ASEK) osatzen duten erakundeek laguntza estrategikoa du, bai eta kontsulta- eta partaidetza-organoa eta izendatutako koordinazio

soziosanitarioko figurena ere (Autonomiako Koordinazio Soziosanitarioa, Lurraldeko Koordinazio Soziosanitarioa eta osasunaren eta gizarte zerbitzuetako arloetako erreferente soziosanitarioak, tokikoak eta lurraldekoak).

Proiektuaren hedapena

Proiektu hau 2018an hasi zen, Gobernantza Soziosanitarioko Eredua egiteko Erakundearteko Batzordea eratu zenean, eta 2019an onartu zuen ASEKek.

Batzorde horrek zehaztu eta adostuta erabaki ziren EAEko gizarte-zerbitzuen eta osasunaren arloen arteko harreman funtzionala antolatu behar duten figurak eta organoak. Koordinazio-elementu horiei formulazio juridikoa ezartzen zaie. 2019an ekin zioten izapidetzeari alde aurreko kontsulta publikorako aginduarekin eta 2022an amaitu zen, Gobernantza Soziosanitarioaren Dekretua Eusko Jaurlaritzako Gobernu Kontseiluak onartzearekin (2022/12/07) eta, ondoren, 2022/12/22ko EHAA (243. zk.) argitaratzearekin batera.

Dekretuaren hedapena babeste aldera, 2022an estrategia bat eta komunikazio-gida bat diseinatu zituzten. Bi dokumentu horien helburua da Gobernantza Soziosanitarioko erakundeek, antolakundeek eta eragile nagusien artean zabaltzea kontsulta- eta partaidetza-organoen, koordinazio-figuren eta baliabide soziosanitarioen izaera, funtzioak, harremanak, rolak, erantzukizunak eta abar.

Oztopoak

Gobernantza Soziosanitarioaren Dekretua hedatzeko oztopo nagusietako bat zen epe laburra ezarri zela (3 hilabete) gobernantza soziosanitarioa eratzeke eta antolatzeko, kontuan hartuta egitura funtzional konplexua dela.

Adierazi behar da tarte horretan, zehazki, 2023ko maiatzaren 28an, udaletarako eta Espainiako hauteskundeak izan zirela. Horrek erreferente soziosanitarioak izendatzeko prozesua zaildu zuen, bai eta kontsulta- eta partaidetza-organo batzuk eratzea ere (adibidez, Gipuzkoako Lurraldeko Batzorde Soziosanitarioa, 2023/12/20an eratu zena).

Era berean, erreferente soziosanitarioaren figura izendatzeko zailtasunak izan dira tokiko eremu sozialeko profesional teknikoek artean (bereziki figura horietako batzuk profil politikoek hartzen dituztenean beren gain), eta, zenbaitetan, Eskualdeko Batzorde Soziosanitarioan parte hartzeko ere bai, baldin eta horien bokal izateko izendatu badituzte.

Beste oztopoetako bat izan da hedapen hori eta sistema bakoitzak Gobernantza Soziosanitarioaren esparruan bere gain hartu beharreko komunikazio- eta hedapen-lana uztartzeko zailtasuna. Uztartzea gauzatuta, ASEKen onartutako strategiaren arabera, mailaz mailako komunikazio-prozesua osatu ahal izango da, estrategien eta erabakiak hartzeko planotik

hasi, eta plano asistentzialeko profesionaletaraino, bai gizarte-zerbitzuen arloan bai osasunaren arloan.

Labur esanda, Gobernantza Soziosanitarioa hedatzeko prozesuan, egiaztatu da ekosistema soziosanitarioko komunikazioan hobekuntzak sustatu behar direla (dinamikak, kanalak, mezuak, etab.) harreman kooperatiboak ezarri ahal izateko, komunikazio jorikoak, elkartasunezkoak eta konfiantzazkoak, horixe beharrezkoa baita Euskal Autonomia Erkidegoko Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioaren egituratze eraginkor (operatiboa) eta efizienterako.

Gainera, etorkizuneko beste erronka bat izango da Baliabide Soziosanitarioen Katalogoko edukiak hedatzea, bai eta arreta soziosanitarioaren gaian ardurak dituzten erakundeek edukiak berrikusteko eta eguneratzeko planteia ditzaketen proposamenak ere —kontuan hartu gabe baliabide horien finantzaketa zein den—.

Aukerak

Lan-esparru honen hedapen- eta ezagutarazte-prozesua hobetzeko aukerak identifikatzen dira, koordinazio-figurek komunikazioan lidergorol aktiboa hartzea, bereziki, meso eta mikro mailetan; hots, Lurraldeko Koordinazio Soziosanitarioak eta erreferente soziosanitarioek, batez ere, foru eta udal mailako gizarte-zerbitzuen esparruan. Hala, lor daiteke jarraitzea Gobernantza Soziosanitarioaren Dekretua/eredua ezagutarazten, ur-jauzi erako komunikazio-estrategiarekin bat, instituzioetan eta erakundeetan behera eginda mikro/laguntza-mailara arte. Hori da arreta soziosanitarioaren arrakastaren gakoa eta, modu horretan, oinarriko profesional gehienengana helaraz daiteke, Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioaren arduradun direnez gero.

Azkenik, Gobernantza Soziosanitarioaren indarguneei dagozkienez, nabarmentzen da gizarte-zerbitzuen arloko erreferente soziosanitarioen kopuruan izandako hazkundera, bai eta Eskualdeko Batzorde Soziosanitarioak herritarrek eskualdeetan dituzten beharren gaineko lan teknikorako espazio moduan eratu izana ere, horietan gizarte-zerbitzuen esparruak osasunaren esparruarekin partekatuta parte hartzen baitu. Batzorde horien eraketak harrera ona izan duenez eta 2023an horietan sortutako lan-dinamikak direla eta, abagune ona da ezagutza partekatzeko antolaketa- eta asistentzia-funtzionamenduari buruz, baliabideei eta gabeziei buruz, ekimen esperimentalei (pilotuei) eta sortutako ezagutzari buruz; labur esanda, ezagutza partekatzeko meso eta mikro mailetakoa ardura-esparruan pertsonak dituzten behar soziosanitarioei emandako erantzunaren koordinazioaren efikazia eta efizientzia hobetzeko moduari buruz.

Horretarako, beste material batzuen artean, [Gobernantza Soziosanitarioari buruzko Dekretuaren Komunikazio Gida \(2022\)](#) baliatu zen. Dokumentu horren bidez, Gobernantza Soziosanitarioaren organoen eta koordinazio-

figuren, horien izaeraren, harremanen eta funtzionamenduaren gaineko oinarritzko informazioa sinplifikatu, eta modu egituratuan ezagutarazi nahi zaie orotariko hartzaileei.

Ebaluazioa

Ebaluazio hau burutu den egunean (2024ko abendua), gobernantza soziosanitarioaren onarpen juridikorako eta hedapenerako proposatutako helburuak bete dira. Lehenik eta behin, lege ezarritako epean (2023ko martxoa), lortu zen Gobernantza Soziosanitarioaren Dekretuan zehaztutako koordinazio-figuren zati handi bat izendatzea eta organo batzuk eratzea, hala nola ASEK, hiru lurralde historikoetako eskualdeko batzorde soziosanitarioak eta Arabako eta Bizkaiko batzorde soziosanitarioak. 2024an, Gipuzkoako Batzorde Soziosanitarioa eratu zen, eta Euskadiko Etika Batzordeen Batzorde Soziosanitarioa formalizatu zen juridikoki, kide guztien izendapena berretsita.

Dekretua hedatzeko komunikazio-planari dagokionez, 2022an komunikazio-gida bat egin zen helburu horretarako, baina Gobernantza Soziosanitarioaren Eredua/Dekretua hedatzeko eta ezagutarazteko prozesuan hobekuntza-aukerak identifikatu ziren, zeinek agerian utzi baitzuten erakundearteko komunikazio-lanetan eta informazioaren banaketaren bazegoela zer hobetu, maila instituzionaletik maila mikro/asistentzialera lihoakeen mailaz mailako komunikazioa ahalbidetzeko.

Helburu horiek betetzeko egindako ekintzei esker, proposatutako emaitzak lortu ahal izan dira, eta proiektua % 100ean gauzatu da.

1.2. Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzaren antolaketa

Helburua(k)

- Arreta soziosanitarioa gobernu-ardatz gisa ikusaraztea.
- Arreta soziosanitarioa koordinatzeko harreman-esparru egituratu bat ezartzea Eusko Jaurlaritzako sailen artean, batez ere Osasun Sailaren eta Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Sailaren artean, ahaztu gabe lankidetzaren egiturak berak beste sail batzuen ekarpenak hartzea ahalbidetzen duela.

Lantaldea

- Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza. Osasun Saila.
- BIOEF Fundazioa. Osasun Saila.

Proiektuaren aliantzak

Arreta Soziosanitarioko Euskal Kontseilua osatzen duten erakunde guztiek babesten dute proiektua, Batzorde Tekniko Iraunkorrak barne.

Proiektuaren hedapena

Proiektua 2021eko martxoan hasi zen, Osasun Sailean Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza sortzearekin eta zuzendaritza horri koordinazio soziosanitarioko eginkizunak esleitzearekin batera, [Osasun Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzeko urriaren 29ko 319/2024 Dekretuan](#)² ezarritakoaren arabera.

Proiektua mugarri bat da; izan ere, estreinakoz, Koordinazio Soziosanitario Autonomikoa Osasun Sailean integratzen da estrukturalki, eta Euskadiko Arreta Soziosanitarioko 2021-2024 Estrategian jasotako konpromisoak garatzeko berariazko aurrekontua eta plantilla propioa ditu, Zuzendaritzako idazkari batek (2022ko urtarrilean operatibo), hiru teknikariek eta zerbitzu osagarrietako profesional batek osatua (2024ko maiatzean lanean hasiak).

Gainera, Zuzendaritzako taldea, arlo funtzional batetik, Berrikuntza+Ikerketa+Osasuna Euskal Fundazioko (BIOEF) koordinazio soziosanitarioko bi teknikariek osatzen dute, zeinek esperientzia, ikuspegia eta orientazioa ematen baitute estrategia soziosanitarioko proiektuen garapenean eta ebaluazioan.

Oztopoak

- Egiaztatu da berrikusi egin behar dela Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzak zer eginkizun duen Euskadiko Gobernantzaren Dekretuan oinarritzen den eremuan, zereginak eta erantzukizunak bateratze aldera.
- Halaber, ikusi da beharrezkoa dela lankidetzak-hitzarmen baten bidez formalizatzea Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzaren eta BIOEF Fundazioaren arteko harremana.

Aukerak

- Erakundeek Arreta Soziosanitarioaren alde egitea, Osasun Sailaren gobernu-arlo gisa.
- Jaurlaritzaren eta ASEKen laguntza Euskal Autonomia Erkidegoko koordinazio soziosanitarioan proiektu estrategikoak hedatzeko.

Ebaluazioa

Ebaluazio hau burutu den egunean (2024ko abendua), bete da helburu hau: Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza Osasun Sailaren egituraren zati

² Lehengo 116/2021 Dekretua, martxoaren 23koa, Osasun Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzekoa.

gisa abian jartzea, 2021-2024 aldirako Euskadiko Arreta Soziosanitarioko Estrategian jasotako funtzioak eta proiektuak garatzeko eta betetzeko.

Helburu hori betetzeko egindako ekintzei esker, proposatutako emaitzak lortu ahal izan dira, eta proiektua % 100ean gauzatu da.

1.3. Finantzaketa soziosanitarioko esparru partekatua

Helburua(k)

- EAEko Arreta Soziosanitariorako finantzaketa publikoko esparru partekatu bat definitzea eta operatibizatzea.

Lantaldea

- Aseguramendu eta Kontratazio Sanitarioko Zuzendaritza, Araubide Juridiko, Ekonomiko eta Zerbitzu Orokorrerako Zuzendaritza eta Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza. Osasun Saila.
- Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako osasuneko lurralde-ordezkaritzak. Osasun Saila.
- BIOEF Fundazioa. Osasun Saila.
- Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila.
- Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako Foru-aldundiak.
- EUDEL, Euskadiko Udalen Elkarte.

Proiektuaren aliantzak

Proiektuak aliantzak ditu Arreta Soziosanitarioko Euskal Kontseilua osatzen duten erakundeekin, eta, zehazki, hiru Foru-aldundiekin, lankidetzahitzarmenen sinatzaile gisa.

Proiektuaren hedapena

Proiektua 2021eko urtarrilean hasi zen, baina badu aurrekari bat, 2017-2020ko Euskadiko Arreta Soziosanitarioko Lehentasun Estrategikoetan definitutako alde aurreko proiektu bat, hain zuzen ere, non finantzaketa soziosanitario partekatuaren esparrua garatzeko beharra adierazten den.

Hedapenaren zati gisa, horretarako eratutako erakundearteko batzordearen barruan, baliabide tipologia bat zehaztu zen haien finantzaketaren jatorriaren arabera, eta, ondoren, horren osagarri, honako diagnostiko hau egin zen: dauden finantzaketa-akordioak zer neurritan

egokitzen diren kontratazio publikoaren arloan indarrean dagoen lege-esparrura.

Kontuan hartuta, batetik, arreta soziosanitarioko baliabideak finantzatzeko formulen heterogeneotasuna, eta bestetik, akordio horien lege-euskarririk eza, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorraren eta Foru-aldundi bakoitzaren arteko finantza-lankidetzaren eredu berri bat landu beharra zegoen arreta soziosanitariorako; halere, 2020a amaituta, eredu hori ez zuten balioetsi ASEKeko kide diren foru-erakundeek.

2022an, hiru Foru-aldundiek eta Eusko Jaurlaritzaren Osasun Sailak finantza-lankidetzaren oinarriak zehaztu zituzten, lankidetzaren hitzarmenaren eredu baten bidez, zeinak lankidetzaren eduki ekonomikoa ezartzen baitzuen, bai eta exekuzio-baldintzak ere hiru baliabidetarako (mendekotasuna duten adinekoen eta desgaitasuna duten pertsonen egoitzak, egoitza-unitate soziosanitarioak —EUS— eta gaixotasun mental larri kronifikatua duten pertsonentzako baliabideak). Hala, paradigma aldatu zen; alde batera utzi zen moduluen finantzaketan edo egoitzetako plazen kostuaren banaketa paritarioan oinarritutako konpentsazio bidezko ordainketa. Ondorioz, Osasun Sailak parte hartzen du gizarte-zerbitzuen sistemaren titulartasuneko baliabide soziosanitarioen finantzaketan.

2023. urtean, erakundearteko esparru partekatu eta adostua antolatu zen arreta-ereduaren jarraitutasuna sustatzeko, baliabide soziosanitarioak finantzatzeko lankidetzaren hitzarmenak sinatuta. Esparru horretan planteatu ziren Osasun Sailaren eta baliabide soziosanitarioen titular diren foru-alorreko erakundeen arteko finantza-lankidetzarako baldintzak.

2022an onartutako finantza-lankidetzarako eredua zehaztu zen Osasun Sailak (Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorra) hiru Foru-aldundietako bakoitzarekin hitzarmen bana sinatuz eta argitaratuz —urtebeteko iraunaldia dute, eta beste urtebetez luza daitezke—, baliabide soziosanitarioen titular direnez, bakoitzaren kudeaketa-eredua gorabehera. Hiru hitzarmen horiek lankidetzaren eduki ekonomikoa eta hura gauzatzeko baldintzak ezartzen dituzte, hiru baliabide motatarako: mendekotasuna duten adinekoen eta desgaitasuna duten pertsonen egoitzak, egoitza-unitate soziosanitarioak —EUS— eta gaixotasun mental larri kronifikatua duten pertsonentzako baliabideak.

Hitzarmen horiek zehazten dituzte lurralde historiko bakoitzean Osasun Sailak zenbat plazekin eta zer zenbatekorekin laguntzen dien aipatutako hiru baliabide motei.

2023an, Osasun Sailaren eta Foru-aldundietako bakoitzaren arteko finantza-lankidetzaren hitzarmenak argitaratu ziren, hiru baliabide soziosanitarioetarako, Osasun Sailaren eta Bizkaiko Foru Aldundiaren artekoa izan ezik, ez baitzituen barne hartzen gaixotasun mental larri kronifikatua duten pertsonen zuzendutako baliabideak, indarrean baitzegoen

bi erakunde horiek nahasmendu mental larria duten pertsonen arreta soziosanitarioa emateko lankidetzaren hitzarmena (2019-2022), 2023rako eta 2024rako luzatu zena.

Halaber, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrak Foru-aldundi bakoitzarekin sinatutako arreta soziosanitarioa emateko akordioen finantza-lankidetzaren zenbatekoak 2023an eguneratu ziren. Horretarako, lau eranskin formalizatu ziren, zenbateko horiek % 5,7 igota, hitzarmen bakoitzeko arreta soziosanitariorako baliabideei ekarpen eraginkorragoa eta egokiagoa egin behar zitzaizkien eta.

Azkenik, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrak Foru-aldundi bakoitzarekin arreta soziosanitarioa emateko sinatutako hitzarmenen luzapenak aukera ematen dute lankidetzari eusteko, eta, hala, 2024an hiru baliabide soziosanitario horietan arreta emateko eta indartzeko, 2023rako zehaztutako plaza kopuru berarekin.

2024an, hitzarmenak sinatzea atzeratu egin zen, desadostasunak zeudelako aplikatutako finantzaketa-eredu autonomikoarekin eta zenbatekoen kopurua ez zelako eguneratu —ondorioz, ez ziren egokitzen egoitzen plaza kopuruaren igoeraren ondoriozko lurraldean lurraldeko premietara—.

Nolanahi ere, aldundi bakoitzarekin bi urteko indarraldia duten eta beste bi urtez luza daitezkeen lankidetzaren hitzarmenak izapidetu ziren, eta Osasun Sailak hitzarmenen baldintzak berrikusteko konpromisoa hartu zuen, baldintza horiek Foru-aldundien egungo beharretara egokitu daitezkeen eta horiei erantzun diezaieten.

Oztopoak

- Ez dira arreta soziosanitariorako sinatutako finantza-lankidetzaren zenbatekoak handitu, ezarritako eguneraketa salbu.
- Berrikusi egin behar da finantzaketa autonomikoaren eredua, lurralde-banaketa bidezkoagoa izan dadin.

Aukerak

- Bizkaiko Lurralde Historikoan, gaixotasun mental larria duten pertsonen bideratutako baliabideak 2025eko urtarrilaren 1etik aurrera finantza-lankidetzarako hitzarmen bakarrera biltzeak (helburu horretarako hitzarmenaren, 2019 eta 2022 bitartekoaren, 2024ko luzapena amaitzean) aukera eman dezake hiru lurralde historikoetako baliabide soziosanitarioen finantza-lankidetzarako akordioetarako bateratze-esparru formal bat sortzeko 2025ean.
- Lurraldeen arteko banaketa ekitatiboago bati buruz 2025erako aurreikusitako azterketak baterako finantzaketarako formula berritzaile eta jasangarri berriak identifikatzeko aukera ematen du.

Ebaluazioa

2024aren amaieran, betetze-maila handia izan dute finantzaketa-esparru partekatu bat definitzeko proposatutako helburuek.

Helburu horiek betetzeko egindako ekintzei esker, esperotako emaitza gehienak lortu dira. Hala, egun, eredu partekatu eta egonkor bat dago arreta soziosanitarioaren finantzaketa publikorako, erakundeen arteko akordioekin eta baliabide soziosanitarioak finantzatzeko hitzarmenekin.

Horregatik guztiatik, % 100eko gauzatze-ehunekoa lortu da.

2. ELKARRERAGINGARRITASUN SOZIOSANITARIOA

Elkarreragingarritasunaren arloaren helburua da informazio-sistemek eta horietaz baliatzen diren prozedurek datuak partekatzeko eta informazioa eta ezagutza trukatzeko duten gaitasuna sustatu eta bultzatzea, eta, horren bidez, arreta koordinatzen laguntzea. Elkarreragingarritasuna administrazio elektronikoaren eta informazioaren gizartearen garapenaren barnean dago.

Elkarreragingarritasun-estrategiaren garapena lau proiektutan oinarritzen da:

- 2.1. Historia soziosanitario elektronikoa: elkarreragingarritasun-proiektu gisa kontzeptualizatuta dago, eta informazio-sistemen bilakaera erraztea du helburu, gizarte- eta osasun-sistemetako profesionalen lan-dinamika koordinatuaren euskarri izan daitezen.
- 2.2. Aginte-taula: datuetan oinarrituta erabakiak hartzea.
- 2.3. Historia Klinikorako sarbidea egoitzetan: profesionalak informazio-sisteman nonahi sartu ahal izatea, lanean ari diren lekua edozein dela ere.
- 2.4. Elkarreragingarritasun soziosanitarioa garatzeko esparru juridikoa eta datuen babesekoa.

Azkenik, aipatu behar da eremu estrategiko horrek lotura berezia duela Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioaren arloarekin, eta bi-bion garapena elkarri estu lotuta dagoela.

2.1. Euskadiko Historia Soziosanitario Elektronikoa

Helburua(k)

Zerbitzu sozial eta sanitarioetako informazio-sistemen bilakaera sustatzea, bi ikuspegi osagarritan oinarrituta:

- Herritarrek, administrazio-prozedurak izapidetzeko, Administrazioarekin bitarteko elektronikoen bidez harremanetan jartzeko duten eskubidea garatzea.
- Egungo informazio-sistemak egokitzea, sistema sozial eta sanitarioko profesionalen baterako lan-dinamika koordinatuaren euskarri gisa.

Lantaldea

- Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza (ASSZ). Osasun Saila.
- Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila.
- Euskadiko Elkarreragingarritasun Soziosanitariorako Bulego Teknikoa (OT_ISSE).
- BIOEF Fundazioa. Osasun Saila.
- Osakidetza Asistentzia Sanitarioko Zuzendaritza, Lehen Mailako Arreta Koordinatzeko Zuzendariordetzaren eta Kalitate Zuzendariordetzaren bidez.
- Osakidetza zerbitzu-erakunde integratuak eta horien zerbitzuak.
- EJE. Eusko Jaurlaritzaren Informatika Elkartea.
- Hiru lurralde historikoetako Foru-aldundiak, beren zerbitzu-arloen eta informatika-sailen bidez.
- EUDEL – Euskadiko Udalen Elkartea, oinarritzko gizarte-zerbitzuen, mankomunitateen edo kuadrillen eta informatika-sailen bidez.

Proiektuaren aliantzak

Proiektuak Arreta Soziosanitarioko Euskal Kontseiluaren eta hura osatzen duten erakundeen babesa du, bai eta Osakidetza Zuzendaritza Nagusiarena ere (Lehen Mailako Arretako Zuzendariordetza eta Kalitate Zuzendariordetza). Era berean, Suspertze eta Erresilientzia Mekanismoaren (SEM) finantzaketa du, 22. osagaiaren barruan (Zainketen ekonomiarako talka-plana eta gizarteratze-politikak indartzea), C22.I2 inbertsio-lerroan. Iraupen luzeko laguntza- eta zainketa-plana: desinstituzionalizazioa, ekipamenduak eta teknologia. Bizitza Beterako Laguntzen Zuzendaritzak (Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila) SEM funtsei aurkeztutako eta Gizarte Eskubideen eta 2030 Agendaren Ministerioaren eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorraren arteko lankidetzahitzarmenean jasotako historia soziosanitario elektronikoaren 11. proiektuari erantzuten dio.

Proiektuaren hedapena

Euskadiko Historia Soziosanitario Elektronikoaren garapenaren ezaugarri nagusia izan da asistentzia-eremu eta -maila desberdinetako profesional ugarik parte hartu dutela, hainbat intentsitate-maila izan dituela hedapenean, eta jatorrizko planteamenduari doikuntzak egin behar izan zaizkiola.

2021-2024 aldirako Arreta Soziosanitarioko Estrategiak informazioa trukatzeko du ardatz, arreta soziosanitarioan parte hartzen duten

sistemetako profesionalen baterako lan-dinamika koordinatu baten euskarri gisa, Euskadiko Historia Soziosanitario Elektronikoa elkarreragingarritasun-proiektu gisa kontzeptualizatuta garatzeko.

Planteatutako helburu estrategikoak betetze aldera, Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzak lan handia egin du bi ikuspegitatik:

1. Zerbitzuak kontratatzea: Suspertze eta Erresilientzia
Mekanismoaren finantzaketarekin eta Eusko Jaurlaritzaren Informatika Elkarteari (EJIE) mandatua eginda, Eusko Jaurlaritzak eskaintzen dituen azpiegiturak aztertze, diseinatze, garatze eta hedatzeko zerbitzuak kontratatu ditu, informazioa trukatzeko (kasuen kudeatzailea eta elkarreragingarritasun asistentzialeko nodoa) eta arreta soziosanitarioaren antolamendu-sustapena egiteko (Arreta Soziosanitarioaren Ataria). Gainera, bulego tekniko bat sortu da, modu integralean koordinatzen duena kontratatutako zerbitzu horien exekuzioa —EASSEren gainerako ekintzekin bateratuta daude—, eta ezarri beharreko zehaztapenak diseinatzen dituen, profesionalen esperientzia kontuan hartuta. Zerbitzu horiek 2025. urtearen amaierara arte luzatzen dira, eta jarraitzeko asmoa dute mantentze-lanen modalitatean, premia berriei erantzuteko.
2. EAEko erakunde guztiek arreta soziosanitarioarekin duten konpromiso instituzionala gidatzea. Elkarreragingarritasunari dagokionez, informazio-sistemak egokitu behar dira ikuspegi soziosanitarioa pixkanaka txertatzeko, erabilera-kasuen ikuspegian oinarrituta.

Oztopoak

- Elkarreragingarritasunak administrazio guztien konpromisoa eskatzen du; izan ere, maila batek huts egiten badu, informazio-trukea ez daosatzen.
- Epe luzeko emaitzak.
- Inplikaturako erakundeek eta antolakundeek garapenak ezartzeko erritmo desberdinak izatea.
- Gizarte-eremuko informazio-sistemen askotarikotasunak aurrerapena moteltzen du; era berean, elementu erraztaileak eta adostasunak bilatzera behartzen du horrek, eta proiektuaren benetako indarguneak bihurtzen dira azkenean elementu horiek.

Aukerak

- Proiektuak erakundeen konfiantza berreskuratzea lortu du, beren autonomia errespetatuta sentitzen baitute ikuspegi horrekin.

- Elkarreragingarritasuneranzko ikuspegi horretan erakunde bakoitzaren informazio-sistemak dira abiapuntua, horien bitartez egiten baita datu-trukea.
- Erregistroak bikoiztea eragozten da, eta profesionalei balioa ematen zaie.
- Erabilera-kasuen metodologiak aukera ematen du behar zehatzak moldatzeko, eta aurrerapen txikia da hasierako fasean, harik eta informazio-sistemak egokitu eta edozein motatako elkarreraginginak ezartzea ahalbidetuko duten irtenbideak eskaini arte.
- Proiektuak, zuzenean, informazioa modu zehatz, beharrezko eta eguneratua trukatzeko errazten du. Eta, zeharka, asistentzia-lan koordinatua errazten du, eta esku-hartze plan partekatua ekarri amaieran.
- Nabarmentzekoa da, halaber, informazio-trukeak informazioaren erregistro egituratua eskatzen duela, eta horrek aukera ematen du informazioa prozesatzeko eta erabakiak hartzen laguntzeko ezagutza lortzeko.

Ebaluazioa

Aldez aurretik adierazitako guztiagatik, Historia Soziosanitario Elektronikoen proiektuak, elkarreragingarritasun-proiektu gisa kontzeptualizatuta dagoenak, planteatutako helburuen % 100 gauzatzea lortu du; izan ere, Eusko Jaurlaritzak EAEko administrazio guztiek erabiltzeko azpiegitura zentralizatuak eskuragarri jarri ditu.

Nolanahi ere, proiektuak jarraipena izan behar du hurrengo plan estrategikoetan, erabilera-kasu soziosanitario berriak garatzeko.

2.2. Aginte Taula Integrala (ATI)

Helburua(k)

Erabakiak datuetan oinarrituta har daitezen sustatzea.

Lantaldea

- Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza (ASSZ). Osasun Saila.
- Bizitza Beterako Laguntzen Zuzendaritza. Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila.
- Euskadiko Elkarreragingarritasun Soziosanitariorako Bulego Teknikoa (OT_ISSE).
- BIOEF Fundazioa. Osasun Saila.

- Osakidetzako Asistentzia Sanitarioko Zuzendaritza, Lehen Mailako Arreta Koordinatzeko Zuzendariordetzaren eta Kalitate Zuzendariordetzaren bidez.
- EJIIE. Eusko Jaurlaritzaren Informatika Elkarte.

Proiektuaren aliantzak

- EJIIE. Eusko Jaurlaritzaren Informatika Elkarte.
- Proiektuak Suspertze eta Erresilientzia Mekanismoaren (SEM) finantzaketa du, 22. osagaiaren barruan (Zainketen ekonomiarako talka-plana eta gizarteratze politikak indartzea), C22.I2 inbertsio-lerroan. Iraupen luzeko laguntza- eta zainketa-plana: desinstituzionalizazioa, ekipamenduak eta teknologia. Bizitza Beterako Laguntzen Zuzendaritzak (Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila) SEM funtsei aurkeztutako eta Gizarte Eskubideen eta 2030 Agendaren Ministerioaren eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorren arteko lankidetzak-hitzarmenean jasotako historia soziosanitario elektronikoaren 11. proiektuari erantzuten dio.

Proiektuaren hedapena

EASSEren helburua, praktikan, arreta soziosanitarioari lotutako datuak ikuspegi bikoitz batetik (asistentziala eta koordinazio-jarduerari dagokiona) analizatzeko tresnak aztertzea, diseinatzea eta garatzea izan da.

Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzak Eusko Jaurlaritza elkarreragingarritasun funtzional soziosanitarioko azpiegituz hornitzeko enkargua egin dio EJIIEri, barne hartuta elkarreragingarritasun soziosanitarioaren ebaluazioa eta jarraipena egiteko tresnak aztertze, diseinatzeko eta garatzeko zerbitzu bat kontratatzea. Tresna horiek asistentzia-jardueraren ikuspegi analitikoa barne hartzen dute, bai eta koordinaziotik eratorritako jarduerak ere, 6 gai-arlotan oinarrituta:

1. Kasu soziosanitarioen kudeatzaileak koordinatutako datu asistentzialen trukearekin lotutako jarduerak.
2. Baliabide soziosanitarioak.
3. Arreta soziosanitarioko atariaren eremu publikoan argitaratutako edukia: albisteak, ekitaldiak eta dokumentazioa eta abar.
4. Arreta soziosanitarioko atariaren eremu publikorako sarbidearen web-analisia.
5. Arreta soziosanitarioko atariaren eremu pribatuko jarduerak (komunitarioak).
6. Arreta soziosanitarioko atariko *mailing* kanalaren jarduerak.

Hortaz, Elkarreragingarritasun Soziosanitarioaren arloarekin lotura estua duen proiektu bat da.

Oztopoak

Jarduera soziosanitarioaren analisiak erronka historiko bati egin behar dio aurre: bere erregistroari. Gehiago edo gutxiago, egon badaude gizarte-jardueraren, jarduera sanitarioaren eta hezkuntza-sistemaren erregistroak, baina independenteak dira.

Aukerak

ATI soziosanitarioak Euskal Autonomia Erkidegoko arreta soziosanitarioaren ikuspegi global bat izatea ahalbidetuko du. Berehalako onura jarduera soziosanitarioaren azterketa kuantitatiboa da (ikuspegi asistentzialetik zein antolakuntzakotik).

Ebaluazioa

Aginte Taulako gai-arloak aztertu eta diseinatu diren arren, inplementazio bat behar da datuetan oinarritutako erabakiak hartzea sustatzeko. Hori dela eta, % 75ean egikaritu da.

2.3. Egoitza-zentroetatik historia klinikorako sarbidea izatea

Helburua(k)

Egoitzetan eta horien mende dauden eguneko zentroetan diharduten profesional sanitarioek Osabiderako sarbidea izaten jarraitzea.

Lantaldea

- Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza (ASSZ). Osasun Saila.
- Euskadiko Elkarreragingarritasun Soziosanitarioko Bulego Teknikoa (OT_ISSE).
- Osakidetza Asistentzia Sanitarioko Zuzendaritza, Lehen Mailako Arreta Koordinatzeko Zuzendariordetzaren eta Kalitate Zuzendariordetzaren bidez.
- Adinekoentzako egoitza-zentroak eta horien mendeko eguneko zentroak.

Proiektuaren aliantzak

Proiektuak Arreta Soziosanitarioko Euskal Kontseiluaren eta hura osatzen duten erakundeen babesa du, bai eta Osakidetza Zuzendaritza

Nagusiarena ere (Lehen Mailako Arretako Zuzendariordetza eta Kalitate Zuzendariordetza). Era berean, aliantza horren barruan, Osakidetzaren eta egoitza-zentroen arteko lankidetzak hitzarmenak aipa daitezke. Hitzarmen horiei, Araban, Gasteizko Udalaren egoitza-zentroekin sinatutako hitzarmena gehitu zaie.

Proiektuaren hedapena

2015ean hasi ziren egoitza-zentroetan historia klinikorako sarbidea izaten, eta horiei lotutako egoitzak eta eguneko zentroak hartzen ditu barnean. Estrategia honetan definitutakoa mantentze-proiektu bat da, eta bere helburua bete da: batetik, lehendik sarbidea zuten baliabideek berdin jarraitzea; eta bestetik, Osakidetzako Historia Klinikoari lotutako egoitza eta eguneko zentro gehiagori sarbidea ematea. Proiektu arrakastatsua da, eta Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzak (Osakidetzarekin lankidetzan, bulego teknikoaren bidez) koordinatu dituen bi lan-ildorekin indartu da:

- Bilakaera funtzionala, egoitza-zentroetan informazio klinikoaren erregistroa sustatzeko, asistentzia-jarraitutasunaren ikuspegitik.
- Gorabeheren euskarri-zerbitzua, Foru-aldundien eta Osakidetzaren arteko harreman-bide bakarrekoa.

2023an, Osabide Integra egoitzetan ez ezik, Gasteizko Udalaren mendeko lau eguneko zentroan ere ezarri da. Gainera, aukera dago beste zentro batzuetan ere ezartzeko, beharra badago eta Gasteizko Udalak eskatzen badu.

Oztopoak

- Mantentzearekin lotutako arazo bat dago administrazio-atalean (eOsabide), hain zuzen, ospitaleratzeen/alten ondoriozko aldi baterako lekualdaketatik dauden pazienteen erroldak mantentzearekin.
- Bestalde, beste arazo batek berdin jarraitzen du ez delako erabakirik hartu Osabide Integra-n kodetutako diagnosien erregistroa (CIE) txertatzeko —funtsezkoa da historia kliniko bakarra bermatzeko eta beste informazio-sistema batzuekiko bikoizketak galarazteko—.

Aukerak

- Pazienteen informazio klinikorako sarbidea hobetzea; izan ere, profesionalen praktika kliniko hobetzen du eta zuzeneko eragina du asistentziaren kalitate eta segurtasunean.
- Onura horiek agerikoagoak izango dira Osabide Integra-ren kudeaketa-tresnei jarduketak-protokoloak eta ibilbide asistentzialak gehitzen zaizkienean.
- Tresna informatikoan funtzionalitate berriak txertatzea; besteak beste, web-inprimakia erabiltzea, ambulanzia-eskaeren kudeatzailea sartzeko

edo aurretiazko borondateen agirirako (ABA) sarbidea izatea —nahiz eta arazo teknikoak eta legalak konpontzeke egon—.

Ebaluazioa

Ebaluazio hau burutu den egunean (2024ko abendua), egindako ekintzen arabera (bai historia klinikorako sarbideak mantentzeari dagokionez, bai egoitza-zentro gehiagori sarbidea emateko sinatutako hitzarmenei dagokienez), aurreikusitako helburuak bete dira.

Era berean, gorabeherak kudeatzeko eta ebazteko gaitutako laguntza-lerroa ekintza gehigarri bat da, aurreikusi ez dena, baina eskainitako zerbitzuaosatzen eta hobetzen duena. Dena den, agerian geratzen da zerbitzu horiei hurrengo estrategietan jarraipena emateko premia eta horren egokitasuna.

Horri guztiari esker, proiektu honetarako espero ziren emaitzak lortu eta gainditu ahal izan dira, eta egikaritzea % 100ekoa izan da.

2.4. Elkarreragingarritasun Soziosanitarioa Garatzeko Dekretua

Helburua(k)

EAEn Elkarreragingarritasun Soziosanitarioa Garatzeko Dekretua adostea, lantzea eta onestea.

Lantaldea

- Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza (ASSZ). Osasun Saila.
- Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila.
- Euskadiko Elkarreragingarritasun Soziosanitariorako Bulego Teknikoa (OT_ISSE).
- EJIE. Eusko Jaurlaritzaren Informatika Elkarte.

Proiektuaren aliantzak

Proiektuak Arreta Soziosanitarioko Euskal Kontseiluaren eta huraosatzen duten erakundeen babesa du, bai eta Osakidetza Zuzendaritza Nagusiarena ere (Lehen Mailako Arretako Zuzendariordetza eta Kalitate Zuzendariordetza). Era berean, Suspertze eta Erresilientzia Mekanismoaren (SEM) finantzaketa du, 22. osagaiaren barruan (Zainketen ekonomiarako talka-plana eta gizarteratze-politikak indartzea), C22.I2 inbertsio-lerroan. Iraupen luzeko laguntza- eta zainketa-plana: desinstituzionalizazioa, ekipamenduak eta teknologia. Bizitza Beterako Laguntzen Zuzendaritzak

(Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila) SEM funtsei aurkeztutako eta Gizarte Eskubideen eta 2030 Agendaren Ministerioaren eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorraren arteko lankidetzaz hitzarmenean jasotako historia soziosanitario elektronikoaren 11. proiektuari erantzuten dio.

Proiektuaren hedapena

[Euskadiko Arreta Soziosanitarioaren Ildo Estrategikoak 2013-2016](#) zehaztu zirenetik, eremu eta maila asistentzialetako profesional ugari parte hartu dute proiektua garatzeko prozesuan, eta intentsitate-maila ezberdinak izan ditu halere, eta ikuspegi-aldaketa batzuk egin behar izan dira, halaber, jatorrizko egitasmoan.

Egungo estrategian, [Euskadiko Arreta Soziosanitarioko Estrategia \(2021-2024\)](#), profesionalen esperientziaren gaineko ikaskuntzak lehenetsi dira, eta elkarreragingarritasunaren alde egin da, erakunde bakoitzaren autonomiari, bai eta informazio-sistemei dagokienez ere, zehatz-mehatz erantzuteko.

Proiektu honen garapenari esker, Arreta Soziosanitarioan inplikaturako Eusko Jaurlaritzako sailen adostasuna lortu ahal izan da, eta premiazko eta egoki iritzi diote koordinazio soziosanitariorako informazioa trukatzeko esparru arautzaile bat ezartzeari, eta testu artikulatu bat ondu ahal izan dute. Ildo horretan, estrategian dekretu bat egitea proposatu bazen ere, prozesuan ondorioztatu da lege-lerruna izan behar duela.

Horrela, arau-esparru berri baterako trantsizio-egoera horretan, proiektuak aukera eman du joeren azterketa egiteko eta beste lurralde batzuetako esperientziak ezagutzeko, eta agertoki berritzailea dela berretsi da.

Gainera, proiektuak barnean hartu du datuen babesari buruzko aholkularitza eguneratua, baimen informatuan oinarritua, elkarreragingarritasun soziosanitarioko azpiegiturretan ezartzen ari diren erabilera-kasuei dagokienez.

Oztopoak

- Epe luzera jasoko dira emaitzak, lege-mailako dokumentu bat izapidetzeko epearen luzeagatik.

Aukerak

- Proiektuak aukera ematen du eremu soziosanitarioko elkarreragingarritasunerako arau-esparruak aztertzeke eta horiei buruzko aplikazio-gomendioak ezartzeko.
- Era berean, aukera ematen du Euskal Autonomia Erkidegoan elkarreragingarritasun soziosanitarioa garatzeko arau-esparrua egiteko oinarriak ezartzeko.

- Arreta soziosanitarioaren lan partekatuaren ikuspegian sakontzea.
- Gaiari buruzko euskarri juridikoa.

Ebaluazioa

Aurreko guztiagatik, eta ezarritako helburuari erreparatuta, proiektua % 75ean gauzatu da, onespen fasea egiteke baitago. Fase hori berrikuspenen eta gogoeta berrien mende egongo da, eta kontuan hartu behar da lege bat izapidetzeko batez beste 14 hilabete behar direla.

3. PREBENTZIO SOZIOSANITARIOA

Prebentzio Soziosanitarioak autonomia eta bizitza independentea sustatzea eta osasun-arloko desberdintasunak murriztea xede duten politikak eta ekimenak koordinatzeko proposamena hartzen du barnean, arrisku soziosanitarioko faktoreen agerpenari eutsi, hura arindu edo atzeratzea xede duen ikuspegi batekin.

Prebentzio soziosanitarioaren hedapena bi proiektutan zehazten da:

3.1. Prebentzio Soziosanitarioko esparru koordinatu bat zehaztea.

3.2. Arrisku soziosanitarioa detektatzeko tresna.

3.1. Prebentzio soziosanitarioko esparru koordinatu bat zehaztea

Helburua(k)

Arrisku soziosanitarioko faktoreak hautematera, kontrolatzera, arintzera edo atzeratzera bideratutako politikak eta jarduketak koordinatzea; faktore horien artean daude osasunaren baldintzatzaile sozial eta ekonomikoak, osasunean desparekotasun sozial gisa agertzen direnak. Horretarako, arreta soziosanitarioko beharrei erantzun biopsikosoziala emateko esparru bat diseinatzea proposatzen da, pertsonen autonomia eta bizimodu independentea sustatzera bideratutako politikak eta ekimenak koordinatuta.

Lantaldea

- Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza (ASSZ). Osasun Saila.
- BIOEF Fundazioa. Osasun Saila.

Proiektuaren aliantzak

Eusko Jaurlaritzaren Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzak parte hartzen duen sailarteko lankidetzak lagungarria da harremanak eta konpromisoak garatzeko, EAEko arreta soziosanitarioa, oro har, eta arrisku soziosanitarioaren prebentzioa, bereziki, hobetuko duten gobernu-proiektuak egiteko.

Proiektuaren hedapena

Proiektua 2022ko urtarrilean hasi zen, baina [Euskadiko Arreta Soziosanitarioko Lehenetsun Estrategikoak \(2017-2020\)](#) 4. lehenetsunaren

garapena bideratu zuten prebentzio soziosanitarioari eta herritarren parte-hartzeari heltzeko.

Formulazioan, prebentzio soziosanitarioa gizarte- eta osasun-zerbitzuen sistemen jasangarritasunerako elementutzat hartzen da, arreta soziosanitarioiko eskaerak agertzea atzeratzen edo saihesten duelako.

Prebentzio soziosanitarioak biztanleriaren ikuspegia arrisku-profilaren banakako doikuntzarekin uztartzeari erantzuten dio, eta helburu horrekin, Euskadiko Arreta Soziosanitarioaren Lehentasun Estrategikoetan (2017-2020) bi proiektutan oinarrituta antolatzea planteatu zen: EAEn profesional soziosanitarioek tratatu txarrak detektatzeko tresna bat hedatzea (ekimena, era berean, [2013-2016 aldirako Euskadiko Arreta Soziosanitarioko Ildo Estrategikoetatik](#) dator) eta prebentzio soziosanitarioiko eredu bat garatzea.

[Euskadiko Arreta Soziosanitarioaren Lehentasun Estrategikoen jarduera- eta ebaluazio-memoriak \(2017-2020\)](#) agerian utzi zuen, EAEn tratatu txarrak detektatzeko tresnarekin lortutako hedapenak ez bezala, finantzaketa espezifikorik ezak zaildu egin zuela hitzemandako prebentzio soziosanitarioiko eredua prestatzea.

Euskadiko Arreta Soziosanitarioko Estrategia 2021-2024 dokumentuak proposatzen du marko bat lantzea erantzun biopsikosoziala emateko arreta soziosanitarioko beharrei, pertsonen autonomia eta bizitza independentea sustatzeko politiken eta ekimenen koordinazioan oinarrituta, bai eta osasuneko desparekotasun sozialak gutxitzea ere.

Oztopoak

- Asko dira prebentzioari heltzen dioten planak eta estrategiak, eta hainbat mailatatik eta ikuspegitatik gainera.

Aukerak

- Gobernu-eremuen arteko sinergiak sortzeari eta aprobetxatzeari esker, arrisku soziosanitarioaren kontzeptuaren ezagutza eta jarduteko beharra bultzatzen dira, esparru koordinatu, diziplina anitzeko, sailarteko eta sistematiko batean oinarrituta, arriskua prebenitze aldera.
- Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzak beste gobernu-eremu batzuetatik (eta beste erakunde eta entitate batzuetatik) eremu soziosanitarioa ikusarazten laguntzen du, eta arrisku soziosanitarioaren prebentzioan eragin dezaketen politikak eta ekimenak formulatzen laguntzen du.

Ebaluazioa

2024ko abenduan, proiektu honetako helburuak eta ekintzak erabat garatu dira, eta, hala, proposatutako emaitzak lortzea ahalbidetu da, hau da, arrisku

soziosanitarioa prebenitzeko politiken eta jarduketan gida/katalogo bat osatzea.

Beraz, proiektua % 100ean gauzatu da.

3.2. Arrisku soziosanitarioa detektatzeko tresna

Helburua(k)

- Arrisku soziosanitarioko faktoreak hautematea ahalbidetuko duen tresna bat eraikitzea, faktore iragarle jakin batzuen definiziotik eta mailakatzetik abiatuta.

Lantaldea

- Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza (ASSZ). Osasun Saila.
- BIOEF Fundazioa. Osasun Saila.
- Antolamendu eta Kontratazio Sanitarioaren Arloa. Osasun Sailaren Bizkaiko Lurralde Ordezkaritza. Osasun Saila.
- Erizaintzako Zuzendariordetza eta Lehen Mailako Arretako Zuzendariordetza. Asistentzia Sanitarioko Zuzendaritza. Osakidetza.

Proiektuaren aliantzak

Ekintza hori [Erronka Demografikorako 2030erako Euskal Estrategian](#) dago jasota (III. ardatza, 22. jarduketa), Lehendakaritzako Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusiak sustatua (Eusko Jaurlaritza).

Proiektuaren hedapena

Aldez aurretik adierazi den moduan, [Euskadiko Arreta Soziosanitarioko Lehentasun Estrategikoei \(2017-2020\)](#) 4. lehentasunaren garapena bideratu zuten prebentzio soziosanitarioari eta herritarren parte-hartzeari heltzeko. Euskadiko Arreta Soziosanitarioko Estrategiak (2021-2024), ikuspegi horri jarraipena emanez, herritarren behar soziosanitarioak aurreikustea eta prebenitzea sustatzen du, prebentzio, arreta eta errehabilitazio soziosanitarioko eredu jasangarri berrietarako igarora errazten duten elementuen aldeko apustua eginda.

Ildo horretan, arrisku soziosanitarioa zenbait faktore iragarleren bidez hautemateko tresnaren diseinua sustatzen da. 2022an egindako arrisku sozial edo sanitarioko egoeren arrisku-faktoreen eta neurketa-eskalen lehen mailako eta bigarren mailako iturrien azterketa eta analisi bibliografikoan,

prebentzio-tresnaren ikuspegiari buruzko hausnarketa egin zen, eta ondorioztatu zen desegokia zela arrisku soziosanitarioaren definizio uniboko bat ezartzea, konstruktu neurgarria balitz bezala; izan ere, halakoa izan behar du, «tresna iragarle» deituko bazaio.

Halaber, proiektuaren jatorrizko ikusmoldeari eta ateratako ondorioei dagokionez, haxe zehaztu zen: 1) «arreta soziosanitarioaren beharra» aldagai gisa hartzeko, beharrezkoa da arreta soziosanitarioaren beharraren kontzeptua bereizgarria, definigarria eta neurgarria izatea; 2) behar soziosanitarioak hauteman zaizkielako arreta-eskariarekin identifikatzen diren kolektiboak askotarikoak dira. Halaber, egiaztatu da egoera horiek pairatzera daramaten inguruabarrak (arrisku-faktoreak) askotarikoak direla; 3) zailtasun horiek gainditze aldera, proposatu da proiektuari beste ikuspegi bat ematea, eta zaurgarritasun-egoerak hautemateko arrisku-faktoreak identifikatzera bideratzea (esaterako, mendekotasunaren aurreko egoera); 4) dena den, zaurgarritasunari buruz argitaratutako definizioek banakoen egoerak soilik aipatzen dituzte, batez ere morbiditate- eta funtzio-egoerak, aintzat hartu gabe ez dimentsio soziala ez biztanleriaren ikuspuntua.

2023an proposatu da proiektua birdefinitzen aurrera egitea, eta zaurgarritasun-egoerak hautemateko arrisku-faktoreak identifikatzera bideratzea, Erizaintzako Zuzendariordetzarekin eta Lehen Mailako Arretaren Zuzendariordetzarekin lankidetzan (Osakidetza).

2024an, zenbait kanpo-faktorek, hala nola hauteskunde autonomikoak eta Osakidetzako zuzendaritzan izandako sakoneko aldaketak, ez zioten mesede egin proiektua nahi bezala garatzeari, eta ez zen aurrerapenik izan.

Oztopoak

- Kontsultatutako bibliografiaren azterketa egin ostean eta egindako hausnarketa teknikoaren bidez, ondorioztatu zen desegokia zela arrisku soziosanitarioaren definizio uniboko bat ezartzea, konstruktu neurgarria balitz bezala; izan ere, halakoa izan behar du, «tresna iragarle» deituko bazaio.
- Proiektuari beste ikuspegi bat emateko proposamenak — zaurgarritasun-egoerak hautemateko arrisku-faktoreak identifikatzera bideratzea (esaterako, mendekotasunaren aurreko egoera)— zailtasun honi egin behar dio aurre: zaurgarritasunari buruz argitaratutako definizioek banakoen egoerak soilik aipatzen dituzte, batez ere morbiditate- eta funtzio-egoerak, aintzat hartu gabe ez dimentsio soziala ez biztanleriaren ikuspuntua —ezinbesteko alderdiak biak proiektua garatzeko—.
- 2025eko hauteskunde autonomikoen ondorioz Osakidetzako talde teknikoetan eta zuzendaritza-taldeetan izandako aldaketek zaildu egiten dute proiektuak aurrera egitea.

Aukerak

- Arrisku-faktoreak identifikatzea, zaurgarritasun-egoeren prebentzioa eta mendetasun-egoerak atzeratuko edo saihestuko dituen esku-hartze goiztiarra ahalbidetzeko.

Ebaluazioa

Aurrekoaren arabera, 2024ko abenduan, proiektua amaitutzat ematen da; izan ere, teknikoki ezin da gehiago aurrera egin hasieran definitutako tresnaren eraikuntzan. Dena den, proiektuaren hasierako fasean egindako ekintzekin, proiektuaren gauzatze-maila % 25ekoa izan dela ebatzi da.

4. ARRETA SOZIOSANITARIOA

Arreta soziosanitarioaren hedapenak honako helburu hau du: arreta soziosanitarioko taldeetako profesionalen koordinazio soziosanitarioa indartzea eta diziplina anitzeko esku-hartzeetan oinarritutako lan-dinamika partekatuak bultzatzea, eta horien bitartez, azken finean, baterako zainketa-planak ezarri ahal izatea, pertsona esku-hartzeen erdigunean jartzeko eta asistentzia-jarraitutasuna eta bere bizi-proiektuarekiko errespetua bermatzeko.

Planteamendu horretatik abiatuta, arlo honen garapenak loturak ditu sistemen arteko elkarreragingarritasuna, Gobernantza edo Prebentzio Soziosanitarioa biztanleriaren ikuspegitik sustatzea xede duten beste arlo estrategiko batzuekin.

Arreta soziosanitarioaren sustapena hiru proiektu hauen bitartez egiten da:

- 4.1. Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioaren hedapena, hainbat ekintza barnean jasota: erreferente soziosanitarioen mapa bat eraikitzea; hala nola gida kontzeptual soziosanitario bat («Toolkit» Soziosanitarioa) egitea, koordinazio soziosanitarioko tresnen —batzordeen, protokoloen, prozeduren eta abar— baliagarritasunaren eta finkatze-mailaren diagnostikoan oinarrituta, edo, proiektu pilotuak garatzea arreta soziosanitarioko jardunbide egokiak bultzatzeko, besteak beste. Aurrerantzean, esparru horretan egindako lanak proiektutzat hartuko dira.
- 4.2. Arreta soziosanitarioko xede-kolektiboetako jarduketak.
- 4.3. Arreta goiztiarra eta eremu soziosanitario eta hezkuntzakoaren garapena.

4.1. Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioaren hedapena

Helburua(k)

Erreferente soziosanitarioen mapa eraikitzeari dagokionez:

- Inplikaturako eremu, maila eta erakundeetako erreferentziako profesionalen egitura ordenatua eraikitzea.
- Arreta soziosanitarioko taldeen lana erraztea (zainketen koordinazioari, kudeaketari eta jarraipenari dagokienez).
- Gobernantza soziosanitarioa hedatzea erreferente soziosanitarioaren figurari dagokionez.

Koordinazio soziosanitarioko tresnen diagnostikoari dagokionez:

- Antolakundeetan indarrean dauden koordinazio soziosanitarioko tresnen (batzorde soziosanitarioak, protokoloak eta koordinazio-prozedurak) egoeraren diagnostikoa egitea.
- Tresna horien erabilgarritasun- eta egokitasun-maila ebaluatzea, bai eta indarrean dagoen araudira (gobernantza soziosanitarioari buruzko dekretua) zer-nola egokitzen diren ere.
- Diagnostiko-txosten bat egitea, indarguneak eta hobetu beharreko eremuak identifikatzeko, eta gomendio multzo bat egitea, identifikatutako alderdietatik abiatuta.
- Bigarren fasean, dokumentu bat idaztea, Euskal Autonomia Erkidegoko arreta soziosanitarioaren funtsezko elementuak ezagutzeko euskarri gisa balioko duena.

Berrikuntza soziosanitarioko esperientzia pilotuen esparruan, helburu hauek lortu nahi dira:

- Arreta soziosanitarioko ekimen berritzaileak identifikatzea.
- Ekimen horiek ezagutzea, egiten laguntzea eta jarraipena egitea.
- Ekimen horiek oinarri hartuta sortutako ezagutza zabaltzea.
- Eskala handiagoan aplikatzeko modukoak diren ekimenak bultzatzea.

Azkenik, Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioari laguntzeko gidak helburu hau du:

- Eskuragarri dauden dokumentu eta tresnei buruzko informazio estrategikoa biltzea, haiei buruzko ezagutza zabaltzeko eta kasu soziosanitarioak kudeatzen eta koordinatzen dituzten profesionalak erabil dezaten sustatzeko.

Lantaldeak

- Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza (ASSZ). Osasun Saila.
- BIOEF Fundazioa. Osasun Saila.

Erreferente soziosanitarioen mapa eraikitzeari dagokionez:

- Lurraldeko koordinatzaile soziosanitarioak.
- EUDEL, Euskadiko Udalen Elkarteak.
- Gasteiz, Bilbo eta Donostiako udaletako zuzendaritza teknikoak eta politikoak.

Koordinazio soziosanitarioko tresnen diagnostikoari dagokionez:

- Osasunaren arloko lurraldeetako koordinatzaile soziosanitarioak.
- Hiru lurralde historikoetako erakunde sanitario integratuetako, hiru lurralde historikoetako osasun mentaleko sareetako (OMS) eta Gorlizko eta Santa Marinako ospitaleetako medikuntzako, erizaintzako, asistentzia-integrazioko eta gerentzietako zuzendaritzak.
- Hiru lurralde historikoetako ESIen eta OMSen osasun-eremukorreferente soziosanitarioak.

Esperientzia pilotuei dagokienez, proiektuek erakunde asko biltzen dituzte. Proiektu bakoitzean parte hartzen duten antolakunde eta eragileen xehetasunak zehatz-mehatz jasotzen dira [Arreta soziosanitarioko esperientzia berritzaileen katalogoan](#).

Proiektuen aliantzak

Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioa bultzatzeko garatutako proiektuek Arreta Soziosanitarioko Euskal Kontseiluaren eta kontseilua osatzen duten erakundeen onespena dute.

Zehazki, honako hauek babesten dute erreferenteen mapa: hiru lurralde historikoetako lurralde-koordinazio soziosanitarioek, EUDELeK eta Gasteiz, Bilbo eta Donostiako udaletako gizarte-zerbitzuetako zuzendaritzek, bere garapeneko funtsezko eragile gisa.

Koordinazio soziosanitarioko tresnen diagnostiko-txostenari dagokionez, hiru lurralde historikoetako lurralde-koordinazio soziosanitarioak eta Osakidetzako zuzendaritza eta gerentzia medikoek babesten dute proiektua, informazio-iturri nagusi gisa.

Proiektu pilotuen kasuan, bakoitzak bere aliantzak egin ditu, abian jartzeko lortu nahi zituen helburuen arabera.

Proiektuen hedapena

Arreta soziosanitarioa eta, zehazki, Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioa bultzatzeko abian jarritako ekintzek garapen-erritmo desberdinak izan dituzte.

2021eko urtarrilean ekin zitzaion lehen proiektuari, eta erreferentziazko profesionalen mapa bat eraikitzea izan zen. Proiektu hori inplikaturako eremu, maila eta erakunde guztietako erreferentziazko profesionalen egitura ordenatu bat izatera bideratuta dago. Lan horren emaitza gisa, Euskal Autonomia Erkidegoko erreferente soziosanitarioen gidaren lehen edizioa argitaratu eta zabaldu zen (2022ko apirila). Ondoren, 2022ko abenduan, Gobernantzaren Dekretua onartzeak figura horren hedapena bultzatu zuen,

eta ordezkagarritasun-indize handiak lortu ziren erakundeetan, lurraldeetan eta eskualdeetan.

Horrez gain, Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioa sustatzeko egindako ekintzen artean, bi jardunaldi tekniko egin dira, hainbat erakundeetako erreferentziazko profesionalen «Topaketak» formatuan. Lehenengo deialdia 2022ko apirilean egin zen, Gasteizko Europa Biltzar Jauregian, eta gobernantza soziosanitarioa sustatzera zegoen bideratuta, bereziki, erreferente soziosanitarioaren figura (funtzioak eta eskumenak EAE osoan hedatzea), bai eta EAEko Erreferente Soziosanitarioen Gida aurkeztera ere. Bigarrena 2023ko urrian izan zen, Barakaldoko Bilbao Exhibition Centerrean, eta ezagutza transferitzera eta hedatzera eta esparru soziosanitarioko esperientzia eta proiektu estrategikoak partekatuz zuzentzen zen, adinekoen egoitzetan arreta berezia jarrita.³

2022an koordinazio soziosanitarioko tresnen azterketa bat egin zen. Azterketa horretan, aipatutako tresnen erabilgarritasun- eta egokitasun-maila ebaluatu zen, bai eta indarreko araudira (150/2022 Dekretua) zertola egokitzen diren ere, lurralde historiko bakoitzean eskuragarri dauden protokoloen, koordinazio soziosanitarioko prozeduren eta eskualde-batzorde soziosanitarioen mapatze batetik abiatuta. Emaizta gisa, indarguneak eta hobetu beharreko arloak identifikatzen dituen diagnostiko-txosten bat eskuragarri dago, bai eta arreta soziosanitarioa hobetzeko gomendio multzo bat ere. Txosten hori eta diagnostikoaren ondorioak Erreferente Soziosanitarioen II. Topaketaren esparruan aurkeztu ziren.

2023an, EAEko erreferente soziosanitarioen gida berrargitaratu eta hedatu zen (2023ko eguneratzea), eta, horrez gain, direktorio bat egin zen antolakundeetan erreferente soziosanitario izendatutako profesionalekin. Direktorioa koordinaziorako funtsezko dokumentua da, eta Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza arduratzen da hura sei hilean behin eguneratu eta hedatzeaz.

Azkenik, 2024an, funtsezko bi proiektu garatu ziren: alde batetik, Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioa hedatzeko laguntza-tresnen gida bat; eta, bestetik, arreta soziosanitarioko esperientzia berritzaileen katalogo bat. Lehenengoak, izenak adierazten duen moduan, laguntza ematea eta profesionalek eremu soziosanitarioan eskura dituzten oinarritzko informazioa eta tresnak ematea du helburu; bigarrenak, berriz, Euskal Autonomia Erkidegoan izandako esperientzia multzo bat hartzen du barnean, zeintzuen xedea izan baita Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioa (LMAS) sustatzea. Horretarako, proiektu pilotuak egin dira, erakundearteko koordinazioa handitzeko eta osasuneko edo gizarte-zerbitzuetako profesionalek egin beharreko esku-hartzeak errazteko.

3 2024. urtean, urteko jardunaldia atzeratu egin zen hauteskundeetan eta horiek lantaldeetan izandako ondorioen eraginez.

Oztopoak

- Aurreko udal-hauteskundeetatik (2023ko maiatza) eratorritako gobernu-aldaketak. Erreferentearen figuraz kanpoko faktorea den arren, erreferente batzuen ordezkaritza politikoak edo tokiko politika publikoak zuzentzen dituzten taldeen norabide-aldaketak eragina izan dezake figura horren inguruan aurretik egindako lanean.
- Gizarte-arreta mankomunatuaren deskoordinazioa. Erreferentziazko profesionalei dagokienez, udalerrri batzuetan, udalerrria kide den gizarte-zerbitzuen mankomunitateak izendatutako erreferentea ez den bestelako erreferenteak izendatzeak gainjartzeak eta eraginkortasunik ezak sor ditzake kasu soziosanitarioen komunikazioan eta kudeaketan.
- Arreta soziosanitarioan inplikaturako erakundeen artean erantzunik edo informazio estrategikorik ez ematea.
- Koordinazio-tresnak (esparru-protokoloak eta koordinazio soziosanitarioko prozedurak) ez eguneratzea eta profesionalen artean ez zabaltzea.
- COVID-19aren pandemiaren eragin negatiboa eskualdeko batzorde soziosanitarioen funtzionamendu-dinamikan. Larrialdi sanitarioko egoerak eraginda, antolakunde askok bertan behera utzi behar izan zituzten batzorde soziosanitario horiek.
- Koordinazio-protokolo eta -prozedura gehienetan erakunde arduradunen sinadurarik ez egotea, sinatzeak alderdiek hartutako konpromisoa berrestea eta dokumentua eta bertan ezarritako koordinazioa legitimatzea baldin badakar.
- Koordinazio-protokolo eta -prozedura horiek ez eguneratzea, eta, ondorioz, ez egokitzea urteak igaro ahala arreta soziosanitarioan sortzen diren premietara eta aldaketetara.
- Batzordeen bilkurak apenas erabiltzea koordinazio-protokolo edo -prozedura berriak egiteko, daudenak gainbegiratzeko edo eguneratzeko, eta lurralde- edo autonomia-proiektuak abian jartzeko.

Aukerak

- Erreferente soziosanitarioaren figura definitzearen eta bere eginkizunak eta harremanak zehaztearen bidez, profesional askok egindako koordinazio-lana ikusaraztea lortu da, ordura arte aintzatespen gutxi izan duena, hain zuzen.
- Egin diren erreferenteen topaketen esparruan, taldeetako profesionalen artean komunikazioa sustatzea eta konfiantzazko harremanak sendotzea.

- Esparru soziosanitarioa ulertzen laguntzen duten gidak eta dokumentuak prestatzea.
- Arreta soziosanitarioan praktika azpimarragarriak eta berritzaileak identifikatzea, premia soziosanitarioei erantzun koordinatua eta eraginkorra emateko eta hobetzeko ikaskuntza gisa balioko dutenak.

Ebaluazioa

Ebaluazio hau burutu den egunean, hainbat ekintza egin dira arlo honetan, Estrategian jasota zeudenak baino gehiago. Emaizten balantzean, nahiz eta ez den lortu erakunde sanitario integratu bakoitzean pilotu soziosanitario bat garatzea, aurretik ezarritako gainerako helburuak aise bete dira. Ildo horretan, batez beste, gauzatze-ehunekoa % 95ekoa izan da.

4.2. Arreta soziosanitarioko xede-kolektiboetan jarduketak egitea

Helburua(k)

Oro har, proiektu honekin lortu nahi den helburua jarduketa espezifikoak garatzea da, sektore-estrategiekin koordinatuta, xede-kolektibo soziosanitarioei arreta ematean sortzen diren egiturazko ahulezietan sakontzeko.

Ildo horretan, aurrerantzean kontuan hartuko dira 2021etik 2024ra bitartean gauzatu diren jarduketak, hala proiektuak, nola lankidetzak estrategikoak.

Lantaldea

- Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza (ASSZ). Osasun Saila.
- BIOEF Fundazioa. Osasun Saila.
- Lehen Mailako Arretako Zuzendariordetza. Osakidetza.
- Erizaintzako Zuzendariordetza. Osakidetza.
- Erakundeetako Erreferente Soziosanitarioak.
- Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako Foru-aldundiak.
- Gizarteratze Zerbitzua. Lanbide.

Proiektuaren aliantzak

Garatutako jarduketek Arreta Soziosanitarioko Euskal Kontseiluaren eta hura osatzen duten erakundeen onespina dute, bai eta arreta

soziosanitarioaren xede diren talde edo kolektiboetako baten arretan zuzenean parte hartzen duten erakunde eta zerbitzuen ere.

Jarduketan hedapena

Lehen urteetan, arlo horren garapena erakundeen parte-hartzean eta lankidetzan oinarritu bazen ere xede-kolektiboek zuzendutako jarduerak gauzatzeko, azken urteetan (2023 eta 2024) aurrerapen garrantzitsuak egin dira kolektibo horien premiei hobeto erantzuteko.

Horien artean nabarmentzekoak dira, besteak beste, honako hauei arreta koordinatua eskaintzera bideratutako jarduketak: mendekotasun-egoeran dauden adinekoen kolektiboek, osasun mentaleko arazoak dituzten pertsonak, premia bereziak dituzten adingabeei edo genero-indarkeriaren biktima diren emakumeek eta haien seme-alabei.

Adinekoen kasuan, 2023ko ekainean EAEko zentro soziosanitarioetan bizi diren adinekoek dituzten beharrei erantzuteko asistentzia sanitarioko ereduari heltzeko proiektu bat abiarazi zuten. Proiektuak arreta sanitarioko eredu bat definitzea du helburu, egoitza-zentroekin koordinatuta eta inplikaturako eragile guztiekin adostuta, adinekoek asistentzia ematen jarraitzen zaiela bermatzeko eta haien bizi-proiektua errespetatzeko. Gaur egun, inplikaturako erakundeak ados jarri ahal izango diren ikuspegi berri bat ari dira lantzen.

Osasun mentaleko arazoak dituzten pertsonak dagokienez, Osasun Mentaleko Aholku Batzordeak hartutako konpromisoa bete zen 2024ko martxoan, kolektibo horri lotutako estigmari aurre egiteko estrategia bat egiteko. Konpromiso hori 2019an xede horretarako sortutako erakundearteko mahaia helarazten zai. Mahaia osatzen duten eremuan adituak diren profesionalen esku uzten dute egitekoa, eta, hala, mahaia osatzen duten erakundeen lantalde tekniko bat eratzen da. 2024ko abenduan, estrategia amaituta eta balioespenaren esperoan dago.

Era berean, 2024ko lehen hilabeteetan, [Genero-indarkeriaren biktima diren seme-alaben aurrean jarduteko osasun-arloko profesionalentzako gida](#) aurkeztu zen, Osakidetzak gidatua, baina Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzaren parte-hartzearekin, garrantzi berezia duelako kalteberatasun- eta indarkeria-egoeran dauden emakumeen eta familien arretan.

Erakundearteko lankidetzaren ondorioz, 2024ko maiatzean beste bi proiektu garatzeko oinarriak ezarri ziren. Proiektu horietako bat ospitaleko alta-prozesuko koordinazio soziosanitarioan zentratzen da, bereziki iktus osteko pazienteetan eta gizarte-bazterkeriako egoeran dauden pertsonetan; eta bestea osasun mentaleko arazoak dituzten pertsonak gizarteratzera zuzenduta dago, inklusio soziolaboraleko ibilbideen bidez.

Azken batean, Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioko esperientzia pilotuek eta berrikuntza soziosanitarioko esperientzien katalogoan jasotakoek ere islatzen dute xede-biztanleria soziosanitarioaren bizi-kalitatea hobetzeko hainbat erakundek egindako lana (informazio gehiagorako, Arreta Soziosanitarioko esperientzia berritzaileen katalogoa kontsulta dezakezu).

Oztopoak

- Erakundearteko proiektuak kudeatzeko eta horietan adostasunak lortzeko zailtasuna.
- Erakunde-mapa konplexu eta dimentsio anitzekoa (hainbat administrazio eta zerbitzu eskudun).
- Epe luzeko emaitzak.

Aukerak

- Pertsonan ardaztutako arreta-metodologian oinarritutako jarduketak.
- Elkarreragingarritasuna bultzatzea, artatutako pertsonen eta kolektiboen informazio soziosanitarioa partekatzeko sistema gisa.
- Ikuspegi estrategikoa, behar soziosanitarioak dituzten pertsonak (xede-taldeak) jarduketan ardatzean kokatzen dituenak.

Ebaluazioa

2024ko abenduan, xede-kolektiboen premiei erantzungo dieten estrategiak eta programak definitzea zen ildo honetan espero zen emaitza, eta ondo baino hobeto bete da. Hala ere, esparru horretan xede-kolektiboentzat egindako jarduketak ebaluatzea ere proposatzen zen. Planteamendu hori baztertu⁴ egin da, jarduketa gehienek martxan jarraitzen dutelako eta oraindik ezin direlako ebaluatu.

Hala, proiektu honen gauzatze-ehunekoa % 100ekoa izan da.

4.3. Arreta goiztiarra eta eremu soziosanitario eta hezkuntzako garatzea

Helburua(k)

Proiektu honen helburu orokorra da koordinazio soziosanitario eta hezkuntzako hobetzea eta EAEn premia bereziak dituzten haurrentzako arreta-eredua indartzea.

⁴ Baztertutako jarduketak ez dira kontuan hartzen proiektu baten egikaritze-ehunekoaren batezbestekorako.

Helburu hori lortzeko, egindako lana asistentziari buruzko informazio garrantzitsua trukatzeari oinarritu da, erabilera-kasuan oinarritutako metodologiari lotuta (elkarreragingarritasun soziosanitarioaren garapena); beraz, sistema baten eta haren zerbitzuen bat erabiltzen duen norbaiten edo zerbaiten artean elkarreragin-sekuentzia bat egon behar da. Kasu zehatz honetako metodologian, osasun-eremuaren, gizarte-zerbitzuen eremuaren eta hezkuntza-eremuaren arteko informazio-trukeak elektronikoki aztertuko dira, arreta goiztiarrarekiko koordinazioa optimizatzeko.

Lantaldea

- Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako Foru-aldundiak, Balorazio eta Orientazio Zerbitzuaren bitartez.
- Bilbo-Basurtu eta Ezkerralde-Enkarterri-Gurutzeta ESIak, Garapenerako Pediatria Zerbitzuen, Neonatologia Unitatearen eta Neuropediatriaren bitartez.
- Bizkaiko Osasun Mentaleko Sarea eta, zehazki, Bilboko Haur eta Nerabeen Osasun Mentaleko Zentroa.
- Osakidetzako Zuzendaritza Nagusiaren Lehen Mailako Arretako Zuzendariordetza, Haurren Osasun Programaren bidez.
- Osakidetzako Zuzendaritza Nagusiko Informatikako Zuzendariordetza.
- Familia eta Haurren Zuzendaritza. Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila.
- Hezkuntza Saila.
- Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza (ASSZ). Osasun Saila.
- BIOEF Fundazioa. Osasun Saila.
- Elkarreragingarritasun Soziosanitarioaren Bulego Teknikoa.

Proiektuaren aliantzak

Proiektuak Arreta Soziosanitarioko Euskal Kontseilua osatzen duten erakundeen onespena du, bai eta Osakidetzako Lehen Mailako Arretako Zuzendariordetzarena ere.

Proiektuak Suspertze eta Erresilientzia Mekanismoaren (SEM) finantzaketa du, 22. osagaiaren barruan (Zainketen

ekonomiarako talka-plana eta gizarteratze politikak indartzea), C22.I2 inbertsio-lerroan. Iraupen luzeko laguntza- eta zainketa-plana: desinstituzionalizazioa, ekipamenduak eta teknologia. Bizitza Beterako Laguntzen Zuzendaritzak (Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila) SEM funtsei aurkeztutako eta Gizarte Eskubideen eta 2030 Agendaren Ministerioaren eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorraren arteko lankidetzahitzarmenean jasotako historia soziosanitario elektronikoaren 11. proiektuari erantzuten dio.

Gainera, Arreta Goiztiarreko Erakundearteko Batzorde Teknikoak (Eusko Jaurlaritza) Foru-aldundien eta Eusko Jaurlaritzaren (Osasun Saila; Ongizate Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila; Hezkuntza Saila) arteko lan bateratua eta adostasunezkoa eskaintzen digu.

Azkenik, bere aliantzen artean dago Elkarreragingarritasun Soziosanitarioaren Batzorde Teknikoa ere, zeinak arreta soziosanitarioan parte hartzen duten EAEko erakunde publiko guztien ordezkaritza baitu, profil funtzional eta teknologikoarekin.

Proiektuaren hedapena

Proiektua 2021eko urrian hasi zen.

Euskadiko Arreta Soziosanitarioko Lehentasun Estrategikoen (2017-2020) arabera, 0 eta 6 urte bitarteko haurren premia bereziei heltzea xede-kolektibo soziosanitario desberdinentzako asistentzia-ibilbide espezifikoak definitzearekin eta garatzearekin lotutako helburuetako bat zen, eta, azken batean, EAEn arreta goiztiarraren funtzionamendua hobetzeko formula.

Arreta goiztiarrak 0 eta 6 urte bitartean garapen-premia bereziak dituzten haurren estimulazioa sustatzen du, eta, ondorioz, 0-6 urte bitarteko haurrei, haien familiei eta inguruneari zuzendutako esku-hartzeen multzoa da. Esku-hartze horien helburua da garapen-nahasmenduak dituzten edo izateko arriskua duten haurren premia iragankor edo iraunkorrei ahalik eta azkarren eta modu integralenean erantzutea, osasungintza-, hezkuntza- eta gizarte-arloetako diziplinarteko ikuspegi batetik.

Bestalde, arreta soziosanitario eta hezkuntzakoa pediatria-adineko haurrek dituzten premia konplexuei erantzutera bideratzen da (6 urte bete ondoren).

2010. urtean, Euskal Autonomia Erkidegorako Arreta Goiztiarraren Eredua onartu zen ASEKen. Dokumentu hori Euskal Autonomia Erkidegoko osasungintzako, hezkuntzako eta gizarte-zerbitzuetako

ordezkariak egin zuten, eta arreta goiztiarraren etorkizuneko garapenerako oinarriak ezartzen ditu. Funtzionalki, arreta goiztiarra arreta goiztiarreko balorazio-taldean (AGBT) eta arreta goiztiarreko esku-hartze taldean (AGET) egituraren txertatzen du.

Araudiari dagokionez, Euskal Autonomia Erkidegoko arreta goiztiarreko esku-hartze integralari buruzko otsailaren 2ko 13/2016 Dekretuak oinarritzko arauak ezartzen ditu arreta goiztiarraren arloan Euskal Autonomia Erkidegoko osasunaren, hezkuntzaren eta gizarte-zerbitzuen eremuetatik garatzen diren esku-hartze guztiak antolatzeko eta koordinatzeko, zuzenean inplikaturako osasun- eta hezkuntza-sistemen eta gizarte-zerbitzuen jarduketak behar bezala koordinatuko dituen eredu integral eta efikaz bat bermatze aldera. Arlo operatiboan, arreta goiztiarrak izaera mistoa eta diziplinartekoa du, eta osasungintza-, hezkuntza- eta gizarte-arloko profesionalek eta baliabideek esku hartzen dute bertan. Beraz, zerbitzu publikoen eskumenak eta prozedurak koordinatzea erronka handia da arreta optimizatzeko eta osagarria izateko (osasungintza / hezkuntza / gizarte-zerbitzuak).

2023an, erabilera-kasuari lotutako talde eragilea handitu zen, Gipuzkoako lurralde historikoa sartu zen-eta. Hala, proposamen teknikoa osatu eta informazioa trukatzeko eredu funtzionala baliozkotu du.

2024an, hiru lurraldeek informazioa trukatzeko eredu funtzionala baliozkotu dute, eta AGBLan partekatu beharreko osasun-, gizarte- eta hezkuntza-arloko informazioaren egituraren inguruko adostasuna lortu dute.

Urteko lehen seihilekoan, Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzaren Elkarreragingarritasunerako Bulego Teknikoak eta EJIEk kasu soziosanitarioen kudeatzailea diseinatu dute arreta goiztiarrerako behar den informazioa trukatzeko, beste erabilera-kasu batzuk inplementatu ahal izateko asmotan. EJIEk urtarrilerako izango ditu erabilgarri azpiegitura horiek, oinarritzko zerbitzuak; eta gainerakoak, 2025eko ekainerako. Osakidetza, Hezkuntza eta Bizkaiko eta Gipuzkoako Foru-aldundiek elkarrekin egin dute proiektuaren aldeko apustua, eta 2025eko helburuetan sartu dute; horrela, lehen oinarritzko produktua 2025eko maiatzean izango dute, eta gainerakoa urtea amaitu aurretik. Arabako Foru Aldundia alternatibak bilatzen ari da elkarreragingarritasunari ekiteko baliabideak eskuratu asmoz.

Azaroaren 13an, Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzak Arreta Goiztiarreko Erakundearteko Batzorde Teknikoan parte hartu zuen, adierazitako aurrerapenen berri emateko. Batzorde horretan, gainera,

berretsi zen elkarreragingarritasuna estrategikoa zela arreta goiztiarraren garapenean.

Oztopoak

- Jardun soziosanitarioa ez erregistratzea. Gehiago edo gutxiago, egon badaude gizarte-jardueraren, jarduera sanitarioaren eta hezkuntza-sistemaren erregistroak, baina independenteak dira.
- Gizarte-arloko informazio-sistemen aniztasunak moteldu egiten du aurrerapena.
- Informazio soziosanitarioaren trukearen gaineko ikuspegi sistemikoa izatea beharrezkoa da.

Aukerak

- Erabilera-kasuen metodologiak aukera ematen du behar zehatzak moldatzeko, baina aurrerapen txikia lortzen da hasierako fasean, harik eta informazio-sistemak egokitu eta edozein motatako elkarreraginak ezartzea ahalbidetuko duten irtenbideak eskaini arte.
- SEM funtsak erabilgarri daudenez, elkarreragingarritasuna asistentzia-datuak trukatzeko eta antolaketa-koordinazioa hobetzeko azpiegitura teknologikoez hornitzen ari da. Horrela, teknologia funtsezko trakzio-elementu bihurtzen da arreta integratua garatzeko, kasu honetan, 0 eta 6 urte bitarteko premia bereziak dituzten haurrentzat.
- Onurak zuzenean daude lotuta informazio-trukea modu zehatz, beharrezko eta eguneratu batean emateari, eta horrek, zeharka bada ere, lan koordinatua bultzatuko du, zeina esku hartzeko plan partekatu batean amaitu beharko baita.
- Nabarmentzekoa da, halaber, informazio-trukeak informazioaren erregistro egituratua eskatzen duela, eta horrek aukera ematen du informazioa prozesatzeko eta erabakiak hartzen laguntzeko ezagutza lortzeko.

Ebaluazioa

EAEko arreta goiztiarraren eremuan egindako aurrerapenak nabarmenak badira ere, arlo horren garapen estrategikorako proposatutako helburuek ez dute aurrerapen hori islatzen; izan ere, Euskal Autonomia Erkidegoko koordinazio eta batzorde soziosanitario eta hezkuntzakoei bultzada eman

zaien arren, ez da prebentzio-ekintzarik ezarri eremu horretan, 2021-2024 aldirako Arreta Soziosanitarioko Estrategian hasieran horixe jasota bazegoen ere⁵.

Hori dela eta, gauzatze-mailaren batezbestekoa % 67 da.

5 Ekintza horiek NFP (ingelesez *Nurse-Family Partnership*; euskaraz «Erizainen eta Familien Elkartea») eredia garatzera bideratzen ziren; Ingalaterran eta Estatu Batuetan oso hedatuta dagoen osasun komunitarioko programa bat da, non emaginek zaurgarritasun-egoeran dauden eta estreinakoz ama izan direnei laguntzen dieten, amaren eta seme-alaben osasunerako arrisku-egoerak prebenitu, eta adingabeen arreta goiztiarreko premiak minimizatzeko.

5. I+G+B SOZIOSANITARIOA

EAEko ekosistema soziosanitarioan Euskadiko Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Planaren esparruan bultzatzen da I+G+Ba, gizarte berdeago, digitalago eta inklusiboago baterantz aurrera egiteko apustu gisa.

Ekosistema soziosanitarioan sortu eta handik bultzatutako ezagutza sortzeko eta zabaltzeko konpromisoaren adierazpena da arloa. Helburu horrekin, I+G+Baren aldeko apustua hiru proiektutan gauzatzen da:

- 5.1. Arreta soziosanitarioaren ataria. Ezagutza sortzea eta hedatzea.
- 5.2. I+G+B soziosanitarioaren arloko politikei eta ekimenei buruzko erreferentzia-nodoa.
- 5.3. Ekosistema soziosanitarioaren oinarrietatik berrikuntza- eta ikerketa-proiektuak sustatzea.

5.1. Arreta soziosanitarioaren ataria. Ezagutza sortzea eta hedatzea

Helburua(k)

- Sistema soziosanitario osoarentzat interesgarriak diren ekimenei buruzko informazioa zabaltzea Arreta Soziosanitarioaren Atariaren bidez, erreferentziako erakunde gune gisa.
- EAEko eremu soziosanitarioko informazio-erreferentzia instituzionala izaten jarraitzea.

Lantaldea

- Herritarrak Hartzeko eta Administrazio Berrikuntzako Zuzendaritza (Gobernantza, Administrazio Digital eta Autogobernua).
- Antolamendu eta Informazio Sistemen Arloa. Osasun Saila.
- Hizkuntza Normalizazioko Zerbitzua. Osasuneko lurralde-ordezkaritzak. Osasun Saila.
- Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza (ASSZ). Osasun Saila.
- BIOEF Fundazioa. Osasun Saila.

Proiektuaren aliantzak

Proiektuak aliantza ugari izan ditu urte hauetan, hainbat zeregin garatzeko. Nahiz eta gaur egun zeregin horietako gehienak Arreta Soziosanitarioko

Zuzendaritzaren eta Elkarreragingarritasunerako Bulego Teknikoaren esku egon, merezi du aurrekoen parte-hartzea nabarmentzea, eta egindako lana goraipatzea. Hauek dira:

- Herritarrak Artatzeko eta Administrazioa Berritzeko Zuzendaritza (Gobernantza, Administrazio Digitala eta Autogobernua, Eusko Jaurlaritza), atariko eduki estrategikoak eguneratzeko prozesuetan eta edukiak argitaratzean sortzen diren gorabeheren kudeaketan.
- Antolaketa eta Informazio Sistemak Eremuko (Osasun Saila, Eusko Jaurlaritza) profesionalen lana Arreta Soziosanitariorako Buletinaren bidalketa kudeatzeko lanetan eta hedapen-prozesuen analisisian, bai eta arreta soziosanitarioaren atariak Interneten duen posizionamendua ebaluatzeko lanetan ere.
- Hizkuntza Normalizazioko Zerbitzuko (Osasuneko lurralde-ordezkaritzak, Eusko Jaurlaritza) teknikari-informatikarien laguntza, atariko edukiak berrikusi eta homogeneizatzeko, bai eta argitaratutako edukiak euskaraz tratatzeko ere.
- Baliabide Soziosanitarioen Mapan sartutako baliabideen titular diren entitateetako eta erakundeetako pertsonak, lagundu zutenak datuak eguneratzen eta oso ezberdinak ziren zerbitzuak aurkezteko eskema homogeneizazio-prozesuan.
- Herritarrak Artatzeko eta Administrazioa Berritzeko Zuzendaritzaren mendeko profesionalak, Baliabideen Mapako (2023) datuak informatikoki tratatzen, eguneratzen eta argitaratzen lagundu dutenak.

Proiektuaren hedapena

Jarraitutasun-proiektu bat da, 2016ko apirilean Arreta Soziosanitarioaren Ataria sortu eta argitaratzearekin hasi zena, eta ordutik garatzen ari da, batez ere albisteen, ekitaldien eta dokumentazioaren ataletan edukiak sortzeari eta argitaratzeari dagokionez.

Proiektu honen hastapenak Arreta Soziosanitarioaren Ildo Estrategikoetan (2013-2016) daude. Dokumentu estrategiko horrek, 2. lerroko (Informazio eta Komunikazio Soziosanitarioko Sistema) helburuen artean, web-atari bat diseinatu eta abian jartzea jaso zuen, horretan aurkezteko EAEko arreta soziosanitarioari buruzko informazio estrategikoa, egungo gaiei buruzko informazioa eta garatutako proiektuei buruzkoa, bai eta EAEko herritarrei arreta soziosanitarioa emateko baliabideei buruzko informazioa (aurrerantzean, 2016ko Mapa, 2021eko Mapa eta 2023ko Mapa). 2016ko apirilean lehen aldiz argitaratu zenetik, proiektuak bilakaera izan du bai edukien bolumenean bai argitalpenen maiztasunean, eta informazioa eguneratzeko prozesuei ekin zaie hainbat ataletan.

Oztopoak

- Albiste soziosanitarioen buletina jasotzen duten profesionalen datu-basea eguneratuta mantentzeko zailtasuna; izan ere, txandakatze handia dago gizarte- eta osasun-zerbitzuen esparruan, eta erakundeetako plantilletako *baby boom*eko profesionalen erretiro kopurua gero eta handiagoa da.
- Hedaduraz, buletinaren hartzaile-oinarriari eusteko zailtasuna; izan ere, hiru hilean behin 2.900-3.000 hartzailerengana helarazten da.
- Baliabide Mapa berrikusteko eta eguneratzeko prozesuari dagokionez (2021 eta 2023), agerian jarri zen baliabide soziosanitarioen eskaintzaren aldaketen ondoriozko erasana eta, ondorioz, baliabide horien ezaugarriari eta Euskal Autonomia Erkidegoko ekosistema soziosanitarioan banatuta dauden erari buruzko ikuspegi zehatza etengabe izateko zailtasuna.

Aukerak

- Arreta soziosanitarioaren intereseko albisteen buletina 2.900 helbide elektronikotara baino gehiagora bidaltzea.
- Bere hedapen-prozesuaren ezaugarriak, egindako bidalketen jarraipena egiteko eta izandako akatsak identifikatzeko eta zuzentzeko aukera ematen duen hedapen-tresna batean oinarrituta.
- Arreta soziosanitarioko atariak posizionamendu ona izatea Googlen (*Arreta soziosanitarioa* terminoarekin egindako bilaketetan laugarren eta zortzigarren erreferentzien artean dago Google.es-en).
- Gero eta interes handiagoa pizten du arreta soziosanitarioak, baliabide soziosanitarioei buruzko informazioa bilatzen baitute herritarrek, eta sektore soziosanitarioaren enplegarritasun-alternatiba berriak ari dira sortzen.

Ebaluazioa

Neurri handi batean, atariarentzat espero ziren emaitzak lortu dira. Honako hauek nabarmentzen dira: intereseko erreferentziak argitaratzea, gaurkotasuneko albisteen buletinak zabaltzea edo atariak informazioa bilatzeko plataformetan duen posizionamenduaren jarraipena egitea. Nabarmentzekoa da, halaber, atariko informazioa eguneratzeko egindako ahalegina, bai edukietan, bai Baliabide Soziosanitarioen Mapan.

Hori dela eta, proiektuaren gauzatze-ehunekoa % 90ekoa da.

5.2. I+G+B soziosanitarioaren arloko politikei eta ekimenei buruzko erreferentzia-nodoa

Helburua(k)

Berrikuntza eta ikerketa soziosanitario oinarritzakoaren eta aplikatuaren arloko erreferentzia-nodo bat antolatzea, I+G+B soziosanitarioko politikei eta ekimenei buruzko informazioa biltzeko.

Lantaldea

- Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza (ASSZ). Osasun Saila.
- BIOEF Fundazioa. Osasun Saila.

Proiektuaren aliantzak

- Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzak Lehendakaritzarekin duen lankidetzak sinergiak garatzen laguntzen du Espezializazio Adimenduneko Estrategia (RIS3) hedatzeko esparruan, zehazki, zahartze osasuntsuari dagokionez, zeharkako espezializazio-eremu gisa.
- Lankidetzak Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Sailarekin (Eusko Jaurlaritza), iraupen luzeko zainketei buruzko Euroeskualdeen Berrikuntza, Ikerketa eta Prestakuntzako NEXT-Care Sarearen bidez.
- Zahartze osasuntsuaren arloan I+G+B sustatzen duten gizarte-eremuko entitateekin lankidetzan aritzea (Adinberri, Nagusi Intelligence Center, etab.).
- BIOEFekin, bioinstitutuekin (Bioaraba, Biobizkaia eta Biogipuzkoa) eta Biosistemekin lankidetzan aritzea, ikerketa- eta berrikuntza-proiektuak garatzeko, eremu soziosanitarioko erreferente adituak direnez.

Proiektuaren hedapena

Euskadiko Arreta Soziosanitarioaren Lehentasun Estrategikoei (2017-2020) 6. lehentasuna berrikuntza gune bat sustatzera bideratu zuten, eremu soziosanitarioan ezagutza sortzeko eta hura transferitzeko. I+G+B arloko ekimenak eta politikak identifikatzeak aukera ematen du esparru soziosanitarioko erreferentziazko eragile eta entitateen artean baliozko informazioa sarean trukatzeko sustatzeko. Zehazki, nodo hori hedatzeak, besteak beste, hainbat jardunaldi eta foro teknikotan parte hartzea ekarri du, bai eta Zahartze Osasuntsuaren arloko Zeharkako Ekimen Traktoreen ebaluazioan ere, Osasun Sailburuordetza ordezkatzuz (2023).

Oztopoak

- Eremu soziosanitarioko berrikuntza eta ikerketa oraindik ere estandarizazio eskaseko lan-eremua da, eta «soziosanitarioa» eremu estrategikotzat hartzen duten ikuspegi ugarikoa.
- Arazo nagusiak zuzendaritzaren egitura formal eskasaren ondorio dira, horrek kudeaketa, finantzaketa eta ikerketa- eta berrikuntza-proiektuetan parte hartzea eragozten baitu.

Aukerak

- Aurrera egitea eta Zuzendaritza Soziosanitarioak hainbat ezagutza- eta ikerketa-arlotan parte hartzea, sistematikoa izateko koordinazio soziosanitarioko kontzeptuak eta metodologiak bateratzeko helburuan.
- EAEko Sistema Sanitario Publikoko eragile eta entitateetara, enpresa-sektorerara eta Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzako Euskal Sareko eragile zientifiko-teknologikoetara proiektatzea esparru soziosanitarioa.

Ebaluazioa

Eremu soziosanitarioko berrikuntza eta ikerketa oraindik ere estandarizazio eskaseko eta ikuspegi ugariko lan-eremua da. Halaber, 2024ko maiatzera arte, Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzak ez zuen egiturazko baliabide teknikorik izan, eta horrek zaildu egin zuen ikerketa- eta berrikuntza-proiektu propioen kudeaketa, finantzaketa eta presentzia.

Ildo horretan, ezagutza- eta ikerketa-arloetan aurrera egin eta parte hartu arren, ezin izan da I+G+B soziosanitarioko politikei eta ekimenei buruz aurreikusitako txostena egin, eta proiektu honetan, batez beste, % 67 gauzatzea lortu da.

Hala eta guztiz ere, ikerketaren eta berrikuntzaren zeharkakotasuna dela eta, estrategia soziosanitario berrian arlo horri jarraipena eman nahi zaio.

5.3. Berrikuntza- eta ikerketa-proiektuak sustatzea ekosistema soziosanitarioaren oinarrietatik

Helburua(k)

Berrikuntza- eta ikerketa-proiektuak sustatzea ekosistema soziosanitarioaren oinarrietatik, eta ekosistema soziosanitarioarentzat

interesgarriak eta eskala handiagoan ezartzeko modukoak diren ekimenak identifikatzea.

Lantaldea

- Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza (ASSZ). Osasun Saila.
- BIOEF Fundazioa. Osasun Saila.

Proiektuaren aliantzak

- Osakidetza erakunde sanitario integratuak.
- Oinarriko eta foru gizarte-zerbitzuetako profesionalak.
- Beste entitate, eragile eta profesional batzuk.

Proiektuaren hedapena

Osasun- eta gizarte-zerbitzuetako sistemen oinarrietatik ezagutza sortzen laguntzearen aurrekariak dira bi eremuetako profesional talde batek gauzatu dituen ekimen zehatz batzuk, zeinak, gerora, jardunbide egokitzaile hartu baitira.

Ildo horretan, proiektu horren hedapena osasun- eta gizarte-zerbitzuetako sistemetako profesionalak eta antolakundeek asebeteta ez dauden premia soziosanitarioei buruzko ideiak (antolamendu-aldaketak, produktuak hobetzea, prozesu berriak ezarri edo garatzea, etab.) elkarlanean identifikatzen bultzatzen dugu; ideia horiek eremu jakin bateko proiektu pilotu bat bihurtu daitezke gero, Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzaren laguntza metodologikoarekin.

Proiektu honen ekintzak 2021-2024 aldirako Euskadiko Arreta Soziosanitarioaren Estrategiaren beste arlo batzuetako proiektuen garapenetan islatzen dira, hala nola Elkarreragingarritasunaren eta Arreta Soziosanitarioaren pilotuetan.

Oztopoak

- Garapen konplexuak eta epe luzeko emaitzak.
- Pilotu eta ikuspegi asko, eta lan-erritmo askotarikoak.
- Ebidentziarik eza (emaitzak), proiektuen eta ekimenen ebaluazio bat egin ahal izateko.

Aukerak

- Hainbat ekimen garatuta, epe ertainean metodologia bat diseinatu ahal izango da emaitzak ebaluatzen eta sistematizatzen. Horri esker, garrantzi handiagoa duten beste eremu geografiko batzuetan aplikatu

daitezkeen edo Euskal Autonomia Erkidego osora zabaldu daitezkeen jardunbide egokiak identifikatu ahal izango dira.

Ebaluazioa

Esparru soziosanitarioko berrikuntza eta ikerketa sustatzea epe luzerako ibilbidea da. Estrategian planteatutako emaitzak anbizio handikoak dira, ikuspegi soziosanitarioak oso lausoak direlako jarduketa-eremu jakin batzuetan. Proiektu horiek hedadura luzea dutenez denboran, zuzeneko ondorioa ikerketa-jardueraren ebidentziarik eza da, zeinak ekimen eta proiektu pilotu askoren ebaluazioa zailtzen baitu.

Hala eta guztiz ere, Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioko esperientzia berritzaileen identifikazioan eta azterketan egindako aurrerapenak (Arreta Soziosanitarioko Esperientzia Berritzaileen Katalogoan jasota daude), elkarreragingarritasunaren arloko proiektu pilotu zehatzekin batera, gauzatze-ehuneko handia lortzea ahalbidetzen dute, % 69 ingurukoa.

EMAITZAK

Estrategiaren arlo bakoitzeko proiektuen helburuen, hedapen-mailaren eta espero diren emaitzen analisiak aukera ematen du horietako bakoitzean lortutako gauzatze-maila eta arloaren batez besteko gauzatze-maila kuantifikatzeko.

Era berean, proiektu estrategiko bakoitzaren egoera ezarri da, eta, funtsean, bereizi egin dira amaituta daudenak edo aribidean daudenak.

Azkenik, proiektuaren egoera edozein dela ere, eremu estrategiko bakoitzerako jarraipen-ildoak adierazten dira, eta ulertzen da hurrengo estrategia soziosanitarioan presente egongo diren elementuak izango direla.

Horrela, taulan ikus daitekeenez, bost arlo estrategikoak modu zabalean garatu dira. Arreta Soziosanitariorako Estrategiaren batez besteko gauzatze-maila altua da (% 84).

Arlo estrategikoen azterketa kuantitatiboak erakusten duenez, Gobernantza Soziosanitarioa garatu da gehien, eta, ondoren, Arreta Soziosanitarioa eta Elkarreragingarritasun Soziosanitarioa (% 100, % 98 eta % 87, hurrenez hurren).

Aitzitik, gutxiago garatu dira Prebentzio Soziosanitarioarekin eta I+G+B Soziosanitarioarekin lotutako arloak, % 62 eta % 75 inguruko gauzatze-ehunekoekin, hurrenez hurren.

Proiektu estrategikoen garapenari dagokionez, gehienek gauzatze-ehuneko handiak lortu dituzte. Estrategian definitutako hamabost proiektuetatik, bederatzi amaitu dira (% 60), eta gainerako seiak aribidean daude (% 40), epe luzerako proiektzioa duten proiektuak direlako.

Azkenik, bost estrategia-arloak hurrengo estrategiarako jarraipen-ildotzat hartu dira, duten garrantziagatik eta etorkizunera duten proiektzioagatik, bai eta 2021-2024 Estrategian egindako aurrerapen garrantzitsuengatik ere.

2. Taula. Ebaluazioaren laburpena, arloen eta proiektu estrategikoen arabera.

Eremu/ Proiektu estrategikoa	Betetze %	Egoera
1. GOBERNANTZA SOZIOSANITARIOA	100%	Jarraipen lerroa
1.1. Gobernantza soziosanitarioaren onarpen juridikoa eta hedapena	100%	Amaitua
1.2. Zuzendaritza Soziosanitarioa artikulatzea	100%	Amaitua
1.3. Finantzaketa soziosanitarioko esparru partekatua	100%	Amaitua
2. ELKARRERAGINGARRITASUN SOZIOSANITARIOA	87,5%	Jarraipen lerroa
2.1. Euskadiko Historia Soziosanitario Elektronikoa	100%	Amaitua
2.2. Aginte Taula Integra (AIK)	75%	Gauzatzen
2.3. Egoitza-zentroetatik historia klinikorako sarbidea izatea	100%	Amaitua
2.4. Elkarreragingarritasun soziosanitarioa garatzeko dekretua	75%	Gauzatzen
3. PREBENTZIO SOZIOSANITARIOA	62,5%	Jarraipen lerroa
3.1. Prebentzio soziosanitarioko esparru koordinatu bat zehaztea	100%	Amaitua
3.2. Arrisku soziosanitarioa detektatzeko tresna	25%	Amaitua
4. ARRETA SOZIOSANITARIOA	98,3%	Jarraipen lerroa
4.1. Lehen Mailako Arreta Soziosanitarioaren hedapena	95%	Gauzatzen
4.2. Arreta soziosanitarioko xede-kolektiboetan jarduketak egitea	100%	Gauzatzen
4.3. Arreta goiztiarra eta eremu soziosanitario eta hezkuntzako garatzea	66,6%	Gauzatzen
5. I+G+B SOZIOSANITARIOA	75,1%	Jarraipen lerroa
5.1. Arreta soziosanitarioaren ataria. Ezagutza sortzea eta hedatzea	90%	Gauzatzen
5.2. I+G+B soziosanitarioaren arloko politikei eta ekimenei buruzko erreferentzia-nodoa	66,6%	Amaitua
5.3. Berrikuntza- eta ikerketa-proiektuak sustatzea ekosistema soziosanitarioaren oinarrietatik	68,7%	Amaitua

Iturria. Geuk egina.

ONDORIOAK

Aurrerapen nagusiak eta hobekuntza-esparruak

Oro har, Arreta Soziosanitarioko Estrategiaren emaitzen balantzea positiboa lortu da, aurreikusitako proiektu gehienak garatu dira eta, aurrekoekin alderatuta, lortutako garapen-indize handiena duen estrategia da.

Hori ez da kasualitatea, eta funtsezko bi gairen bidez azal daiteke: alde batetik, aurreko alditik ikasitako lezioen aplikazioa, eta zehazki, COVID-19ak eragindako larrialdi sanitarioaren eraginetik ikasitakoarena (bertatik ondorioztatzen da ikuspegi praktiko eta egokitzaille bat hartzeko beharra dagoela). Eta, beste alde batetik, Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza Osasun Sailean egituratzeak ekarri zuen arlo soziosanitarioaren aitortza instituzionala, jarduketa-eremu estrategikotzat hartu baitute erakundeek. Ondorioz, estrategia horretan hartutako konpromisoak garatzen soilik jardungo zuten teknikariak kontratatu ziren.

Gai horiek finkatzeak eman du fruitua, eta ikaskuntza garrantzitsuak eta emaitza azpimarragarriak sortu ditu jarduketa estrategikoko arlo guztietan.

Lehenik eta behin, antolamendu-egitura eta egitura funtzional soziosanitarioa finkatu da, eta [Euskadiko Gobernantza Soziosanitarioari buruzko abenduaren 7ko 150/2022 Dekretuaren](#) argitalpenean gauzatu da.

Halaber, elkarreragingarritasun soziosanitarioan lan egiten jarraitu da, batez ere sistema soziosanitarioko EAEko zerbitzuen artean oinarritzko datuak trukatzeko oinarritutako estrategia berri batetik abiatuta. Estrategia horrek lagundu egiten du asistentzia-koordinazioa errazten eta lan partekatuko espazioak izateko helburua gauzatzen.

Era berean, ahalegin berezia egin da prebentzio soziosanitarioko elementuak garatzeko urratsak egiteko —arrisku soziosanitarioko egoerak prebenitzeko—, eta hainbat lan-ildo aztertu eta ikertu dira, baina ez dira espero ziren emaitza guztiak lortu.

Arreta soziosanitarioari dagokionez, arlo horren zentratutasuna agerikoa da estrategian; izan ere, aurrerapen handiak egin dira premia soziosanitario zehatzak dituzten pertsonen (xede-kolektibo soziosanitarioak) eskaintako arreta koordinatuaren hobekuntzan, bai eta zuzeneko arretako profesionalen emandako asistentzia-jardunean ere. Azken horiei koordinazio eraginkor bat hedatzeko tresna eta prozedura batzuk jarri zaizkie eskura.

Azkenik, arreta soziosanitarioaren atariaren bidez, Espainiako eta nazioarteko ezagutza eta joera soziosanitarioak zabaltzeko eta sustatzeko lana erraztu nahi izan da, eta, aldi berean, berriz argitaratu eta eguneratu da. Amaitzeko, estrategia osoan ikerketa eta berrikuntza soziosanitarioa sustatu da, bai ekimen berritzaileen esperimentazioaren eta laguntzaren bidez, bai

hainbat antolakundek eta erakundek sustatutako proiektu bultzatzaileetan elkarlanean aritzearen eta parte-hartzearen bidez.

Haatik, gai horiek aztertzeak aukera eman du hobetu beharreko arloak identifikatzeko, zeinak kontuan hartuko baitira hurrengo estrategiaren formulazioan. Gai horiek zerikusia dute, besteak beste, honako hauekin: gobernantza soziosanitarioa berrikustea eta sinplifikatzea, hobeto ulertzeko eta eraginkorragoa izan dadin; koordinazio soziosanitarioko beharretan agertoki berriak sartzea, hala nola landa-inguruneko herriak; premia soziosanitarioko egoerak prebenitzera bideratutako jarduketa berriak aztertzea; arreta soziosanitarioko funtsezko beste eragile batzuegana hurbiltzea (hirugarren sektorea edo arlo akademikoa); beste kolektibo batzuen premia emergenteetara hurbiltzea (bazterkeriara, kronikotasunera, gaixotasun neurodegeneratiboetara eta abar); edo arreta soziosanitarioan parte hartzen duten profesionalen artean ezagutza estrategikoaren gaikuntza eta hedapena indartzea.

Etorkizuneko lan-ildoak

EASSE 2021-2024ren ebaluaziotik eta identifikatutako hobekuntza-arloei buruzko hausnarketatik ikasitako lezioei esker, etorkizuneko lan-ildo batzuk adieraz daitezke. Horien artean, honako hauek aipa daitezke:

- Zainketen jarraitutasuna lortzeko jardunbideak indartzea, luzerako zainketetan arreta berezia jarrita.
- Diziplinarteko lan partekatua bultzatzen duten jarduerak sustatzea, adibidez, kasua kudeatzeko funtsezkoa den informazioa elektronikoki trukatzeko.
- Sistemaren jasangarritasuna lortzeko esku-hartzeak indartzea, baliabideen erabilera efizienteagoa eginda.
- Premia soziosanitarioak dituzten pertsonak sistemaren jardueren erdigunean jartzea, arreta eta zainketak hobetzeko formula berritzaileak bilatuta.
- Premia soziosanitarioak dituzten pertsonen lehen pertsonan hitz egin dezatela, eta prozesuan parte hartzeko aukera ematea eta erabakiak hartzen laguntzea.
- Profesionalak elkarerragingarritasunera eta telemedikuntzara bideratutako ekintzetan treba daitezen sustatzea, aldaketarekiko erresistentzia txikiagoa izateko, prestatutako profesionalak ugaritzeko eta asistentzialen agenda-denborak hobeto kudeatzeko.
- Protokoloak eta programak sustatzea erakundearteko lantaldeak ezagunagoak izateko eta finkatzeko, eta esku-hartzeen koordinazio ona

eta zainketen plangintza ezin hobia ziurtatzeko.

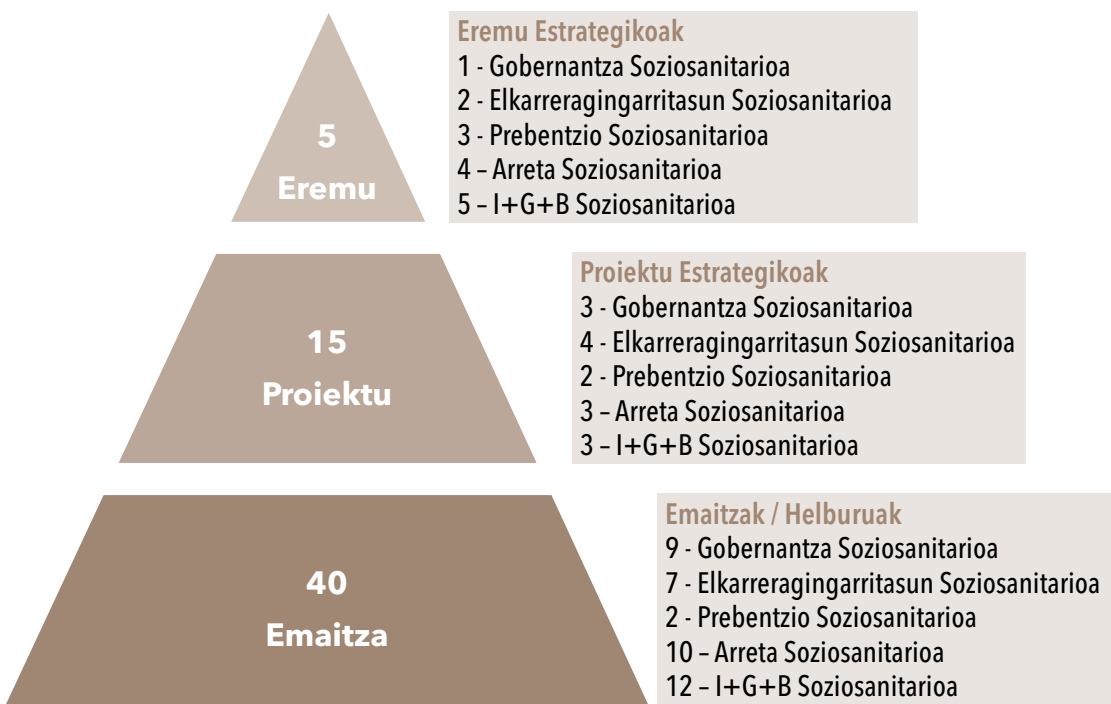
- Erabilera-kasu berrietara bideratutako elkarreragingarritasun soziosanitarioaren hedapenean aurrera egitea.
- Berrikuntza sustatzea, politika eta programa soziosanitarioen zeharkako ardatz gisa.
- Arreta osasun integralaren eta sareko lanaren ikuspegira bideratzea, honako ikuspegi honekin: «Pertsona guztiak gara kalteberak».

ERANSKINA

Metodologia: ebaluazio-prozesuaren deskribapena

Arreta Soziosanitarioko Estrategiaren ebaluazioa 2024ko abenduan amaitu zen, eta, nagusiki, ikuspegi praktiko batetik definitu da, alegia, zehaztutako helburuen betetze-mailari ordez esperotako emaitzen lortze-mailari erreparatu zaio. Horrela, talde ebaluatzaileak proiektu bakoitzaren ondoriozko ekintzen lorpena ebaluatu nahi du, jakiteko proiektu horien garapena zenbatean izan den efizientea, estrategia horretan bildutako asmoak eta konpromisoak betetzeko garaian.

Ebaluazioa estrategiaren egiturari jarraikiz egin da, eta arlo bakoitzeko proiektu estrategiko bakoitzaren esperotako emaitzen arabera (40 guztira) antolatu da analisia.

1. irudia. Ebaluazioaren eskema.

Ikuspegi horretatik, ebaluazio-irizpideek hainbat gai hartu dituzte kontuan, hala nola arlo eta proiektu estrategiko bakoitzerako zehaztutako helburuak, horren hedapena —2021-2024 urteetan proiektua garatzeko egindako ibilbidea—, bai eta nabarmendutako oztopo eta aukerak ere. Txostenean ez dira sartu, baina kontuan hartu dira proposatutako helburuak lortzeko egindako ekintzak ere (jarduera-adierazleak, hala nola izandako bilerak, akordioen aktak, egindako dokumentazioa, kontraste-saioak, etab.).

Elementu horiek guztiak kontuan hartuta, proiektu bakoitzaren gauzatze-mailaren haztapena egiten da (ehunekotan), eta, ondoren, dagokion eremu estrategiko osorako batez besteko balioa kalkulatzeko da.

Adierazi behar da proiektu jakin batzuetan, ikuspegiaren eta ezarpenaren bilakaerak estrategian jasotakoaz bestelako garapen bat izan duela, eta ez datorrela bat strategiaren hasieran programatutako emaitzekin. Kasu horietan, «Ez da aplikatzen» (E/A) balio bat esleitu da, zeina ez baita kontuan hartu proiektu horren gauzatze-maila baloratzeko; izan ere, lehen adierazi den moduan, ez ditu islatzen proiektu hori garatzeko egindako ahalegina eta lana (ikus adibidea hemen: 2.1. Historia Soziosanitario Elektronikoa) edo ezetsi egin da haren garapena (ikus adibidea hemen: 1.3. Finantzaketa soziosanitarioko esparru partekatua).

Proiektuen eta arloen gauzatze-mailaren ebaluazio kuantitatiboaz gain, proiektu eta arlo horiek strategiaren amaieran zer egoeratan dauden ere aztertu da. Horren helburua ez da amaitu diren edo aribidean dauden proiektuen kopurua zehaztea, baizik eta hurrengo Arreta Soziosanitarioko Estrategiarako jarraipen-ildoak identifikatzea.

Azterketa hori proiektu bakoitzerako esperotako emaitzetan oinarrituta egin da. Horrela, espero zen emaitza bakoitzerako lau egoera bereizi dira: *amaituta* (% 100ean gauzatutako proiektuak, espero zen emaitza lortzen dutenak), *aribidean* (estrategiaren indarralditik at garatzen diren proiektuak, eta horregatik, ez dutenak lortzen zehaztutako emaitza osoa), *hasi gabe* (hasi ezin izan diren proiektuak, eta, beraz, aurreikusitako emaitza lortzen ez dutenak), eta *baztertuta* (egokitasun zein bitarteko ezagatik edo bideraezin bihurtzen duten funtsezko aldagatengatik egin ez diren proiektuak, eta, ondorioz, aurreikusitako emaitza osoa lortzen ez dutenak).

Ebaluazioaren sintesia, arloen eta proiektu estrategikoen arabera

3. taula. Arlo eta proiektu estrategikoen ebaluazioaren xehetasuna, espero diren emaitzen arabera.

EREMUAK / PROIEKTUAK		Betetze %	Egoera
1.	GOBERNANTZA SOZIOSANITARIOA	100%	Jarraipen lerroa
Esperotako emaitzak	1.1. GOBERNANTZA SOZIOSANITARIOAREN ONARPEN JURIDIKOA ETA HEDAPENA	100%	Amaitua
	Gobernantza Soziosanitarioko Dekretua	100%	Amaitua
	Euskadiko Etika Batzordeen Gizarte Batzordearen formalizazio juridikoa	100%	Amaitua
	Gobernantzaren Dekretua hedatzeko komunikazio-plana	100%	Amaitua
	1.2. ZUZENDARITZA SOZIOSANITARIOA ARTIKULATZEA	100%	Amaitua
	Osasun Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzea	100%	Amaitua
	1.3. FINANTZAKETA SOZIOSANITARIOKO ESPARRU PARTEKATUA	100%	Amaitua
	Euskadiko arreta soziosanitarioaren finantzaketa publikoaren eredu partekatu eta egonkorra.	100%	Amaitua
	Erakundeen arteko finantza-akordioak, baliabide soziosanitarioen kostua ordaintzeko	100%	Amaitua
	Erakunde publikoen artean baliabide soziosanitarioak kontratatzeko hitzarmenak	100%	Amaitua
	Administrazio publikoen eta erakunde pribatuen arteko zerbitzu- edo zerbitzu-kontratuak (irabazi-asmoa dutenak eta irabazi-asmorik gabekoak), arreta soziosanitaria emateko	100%	Amaitua
	Batzorde betearazlea eratzea, Baliabide Soziosanitarioen Katalogoan jasotako baliabideetan inbertsio estrategikoa planifikatzeko	E/D	Atzera eginda

EREMUAK / PROIEKTUAK		Betetze %	Egoera
2.	ELKARRERAGINGARRITASUN SOZIOSANITARIOA	87,5%	Jarraipen lerroa
Esperotako emaitzak	2.1. EUSKADIKO HISTORIA SOZIOSANITARIO ELEKTRONIKOA	100%	Amaitua
	Gizarte-informazioa trukatzeko edukiak eta mezuak estandarizatzea.	E/D	
	Euskal administrazio publikoen artean paperezko ziurtagiriak ordezkatzan dituzten datu soziosanitarioen trukeen zerbitzuen katalogoa	E/D	
	Laguntza-informazioa partekatzen duten eragile eta sistemen mapa, gizarte-zerbitzuetako eta osasuneko profesionalen baterako lan-dinamika koordinatuaren euskarri gisa	E/D	
	Kudeaketa partekatuko tresnak diseinatzea eta garatzea: 1. Fitxa partekatua. 2. Balorazio eta diagnostiko partekaturako tresna. 3. Arreta-plan p ertsonalizatua. 4. Bisore soziosanitarioa. 5. Agendak kudeatzea. 6. Interkontsultak	E/D	
	2.2. AGINTE TAULA INTEGRRA (AIK)	75%	Gauzatzen
	Koordinazioan inplikaturako euskal erakundeek aginte-tauletan eta estatistika-prozesuetan arreta soziosanitarioa sartzea	75%	Gauzatzen
	2.3. EGOITZA-ZENTROETATIK HISTORIA KLINIKORAKO SARBIDEA IZATEA	100%	Amaitua
	Emaitzen txostena	100%	Amaitua
	2.4. ELKARRERAGINGARRITASUN SOZIOSANITARIOA GARATZEKO DEKRETUA	75%	Gauzatzen
	Elkarreragingarritasun soziosanitarioa garatzeko dekretua	75%	Gauzatzen

EREMUAK / PROIEKTUAK		Betetze %	Egoera
3.	PREBENTZIO SOZIOSANITARIOA	62,5%	Jarraipen lerroa
Esperotako emaitzak	3.1. PREBENTZIO SOZIOSANITARIOKO ESPARRU KOORDINATU BAT ZEHATZEA	100%	Amaitua
	Arrisku soziosanitariora prebenitzeko politiken eta jardueren gida/katalogoa	100%	Amaitua
	3.2. ARRISKU SOZIOSANITARIOA DETEKTATZEKO TRESNA	25%	Amaitua
	Arrisku soziosanitariora detektatzeko tresna	25%	Amaitua

EREMUAK / PROIEKTUAK		Betetze %	Egoera
4.	ARRETA SOZIOSANITARIOA	98,30%	Jarraipen lerroa
Esperotako emaitzak	4.1. .LEHEN MAILAKO ARRETA SOZIOSANITARIOAREN HEDAPENA	95%	Gauzatzen
	Erreferente soziosanitarioen eta soziosanitarioen mapa	100%	Amaitua
	Lehen mailako arreta soziosanitariorako gida (Toolkit soziosanitariora)	100%	Amaitua
	Koordinazio soziosanitarioko protokolo eta prozeduren artearen egoerari buruzko emaitzen txostena	100%	Amaitua
	LASSak garatzeko proiektu pilotu bat ezartzea, ESI bakoitzaren eraginpeko eremu soziosanitarioan	75%	Amaitua
	Jardunbide Egokien Katalogoa, garatutako proiektu pilotuen azterketan oinarritua	100%	Amaitua
	4.2. ARRETA SOZIOSANITARIOKO XEDE-KOLEKTIBOETAN JARDUKETAK EGITEA	100%	Gauzatzen
	Xede-kolektiboen beharrei erantzungo dieten estrategiak eta programak definitzen parte hartzea	100%	Amaitua
	Xede-kolektiboentzat egindako jardueren ebaluazioa	E/D	Atzera eginda
	4.3. ARRETA GOIZTIARRA ETA EREMU SOZIOSANITARIO ETA HEZKUNTZAKO GARATZEA	66,6%	Gauzatzen
	Koordinazio soziosanitariora eta hezkuntzakoa bultzatzea	100%	Amaitua
	Euskadiko gizarte-, osasun- eta hezkuntza-batzordea sortzea	100%	Amaitua
	Prebentzio-ekintzak inplementatzea	0%	Hasi gabe

EREMUAK / PROIEKTUAK		Betetze %	Egoera
5.	I+G+B SOZIOSANITARIOA	75,1%	Jarraipen lerroa
Esperotako emaitzak	5.1. ARRETA SOZIOSANITARIOAREN ATARIA. EZAGUTZA SORTZEA ETA HEDATZEA	90%	Gauzatzen
	Atarian argitaratutako erreferentzia interesgarriak (estrategikoak, informatiboak, dokumentalak, etab.), ekosistema soziosanitarioarentzat ebidentziak eta jardunbide egokiak izan daitezkeenak.	100%	Amaitua
	Arreta Soziosanitarioko Atariaren jarduera-txostena eta kokapena	100%	Amaitua
	Euskadiko Arreta Soziosanitarioaren Buletina	100%	Amaitua
	Euskadiko Baliabide Soziosanitarioen mapa eguneratua	75%	Amaitua
	EASSE 2021-2024ren ikuspegiari eta konpromisoei buruzko informazio eguneratua	75%	Amaitua
	5.2. I+G+B SOZIOSANITARIOAREN ARLOKO POLITIKEI ETA EKIMENEI BURUZKO ERREFERENTZIA-NODOA	66,6%	Amaitua
	I+G+B soziosanitarioko politikei eta ekimenei buruzko informazio-trukeak erreferentziazko eragileen eta erakundeen artean	100%	Amaitua
	I+G+B soziosanitarioko politikei eta ekimenei buruzko txostena	0%	Hasi gabe
	I+G+B soziosanitarioko politikei eta ekimenei buruzko informazioa Atarian argitaratzea	100%	Amaitua
	5.3. BERRIKUNTZA- ETA IKERKETA-PROIEKTUAK SUSTATZEA EKOSISTEMA SOZIOSANITARIOAREN OINARRIETATIK	68,7%	Amaitua
	Oinarrizko proiektu soziosanitarioak ebaluatzeko metodologia eta hedapen- eta eskalagarritasun-irizpideen definizioa	25%	Hasi gabe
	I+G+B soziosanitarioaren arloko oinarrizko proiektuei buruzko txostena	100%	Amaitua
	Oinarrizko proiektu soziosanitarioen ebaluazio-txostena eta eskalagarritasun-proposamena	100%	Amaitua
	Ekosistema soziosanitarioarentzat interesgarriak diren oinarrizko proiektu soziosanitarioak hedatzea	50%	Amaitua

Xede diren kolektibo soziosanitarioentzat egindako jarduketan laburpena

1. Kolektiboa: Mendekotasun- edo desgaitasun-egoeran dagoen edota mendekotasun- edo desgaitasun-zantzuak dituen populazioa	
Izenburua	Mendekotasuna eta desgaitasuna baloratzeko osasun-txostena egiteko tresna hedatzea
Jarduketa-ildoak	• Arreta soziosanitarioaren hedapena • Elkarreragingarritasun soziosanitarioaren sustapena • Arreta soziosanitarioaren xede-kolektiboentzako ekintzak
Hasiera-data	2015
Eremu geografikoa	Autonomia-erkidegoa
Azalpena	Erabiltzaileen mendekotasuna eta desgaitasuna ebaluatzeko osasun-txostena sortzeko tresna bat implementatzea.
Helburua(k)	Mendekotasuna eta desgaitasuna baloratzeko beharrezkoa den osasun-txostena Osakidetza-aren eta Foru-aldundien artean trukatzeko tresna elektronikoaren erabilera zabaltzea da helburua. Mendekotasuna baloratzeko diseinatu zen, baina desgaitasunerako ere erabiltzen da. Mendekotasunari dagokionez, informazioa osoa da, baina ez da nahikoa desgaitasunerako, eta azterketa-lan bat egin behar da ondorioz. Behar bezala funtzionatzeko, prestakuntza, erraza bada ere, funtsezkoa da. Hedapenaz gain, tresnaren erabilera finkatzeko, mantentze-lan ebolutiboa behar du.
Hartzaileak	Mendekotasun- edo desgaitasun-egoeran dauden edota mendekotasun- edo desgaitasun-zantzuak dituzten biztanleria-taldeak.

Parte hartzen duten eragileak

- Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza. Osasun Saila.
- Bizitza Beterako Laguntzen Zuzendaritza. Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila.
- Balorazioko Unitate Teknikoa. Gizarte Ongizaterako Foru Erakundea. Arabako Foru Aldundia.
- Antolaketa eta Informatika Arloko Zuzendariordetza Teknikoa. Gizarte Ongizaterako Foru Erakundea. Arabako Foru Aldundia.
- Balorazio eta Orientazio Zerbitzua. Bizkaiko Foru Aldundia.
- LANTIK. Bizkaiko Foru Aldundiko Teknologia eta Berrikuntza Sozietatea.
- Mendekotasunaren eta Desgaitasunaren Arretako Zerbitzua. Balorazio eta Orientazioko Atala. Gizarte Politiketako Saila. Gipuzkoako Foru Aldundia.
- IZFE. Gipuzkoako Administrazio Publikoaren informatika-zerbitzuen foru-sozietatea. Gipuzkoako Foru Aldundia.
- Lehen Mailako Arreta Koordinatzeko Zuzendariordetza. Osakidetza.
- Kalitateko Zuzendariordetza. Osakidetza.
- Informatika eta Informazio Sistemen Zuzendariordetza. Osakidetza.
- Arabako Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza.
- Barakaldo-Sestaoko Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza.
- Barrualde-Galdakaoko Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza.
- Bilbo-Basurtuko Erakunde Sanitario Integratua, Osakidetza.
- Ezkerralde-Enkarterri-Gurutzetako Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza.
- Uribeke Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza.
- Bidasoko Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza.
- Debarrenen Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza.
- Debagoieneko Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza.
- Donostialdeko Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza.
- Goierri-Urola Garaiko Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza.
- Fundazioa. Osasun Saila.
- Tolosaldeko Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza.
- BIOEF. Berrikuntza+Ikerketa+Osasuna Euskal

Esperientziaren egoera	Mendetasunerako osasun-txostena, MBT deritzona, Lehen Mailako Osabide Globalaren egungo bertsioan sartu da. Horri esker, espezialisten txostenak eransteke funtzionaltasuna berreskuratu ahal izan da. Aldeko abagune horren bidez, hedapenean aurrera egin da Bizkaian mendekotasun-arloan, eta Araban Aldundiaren sistemak egokitzen ari dira osasun-txostenak eskatzeko zirkuitu elektronikoa erabili ahal izateko. Gipuzkoaren kasuan, Bidasoan hedatzen amaitu da; eskualde hori soilik falta zen. Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzaren Bulego Teknikoak, elkarreragingarritasuna koordinatzeko eta sustatzeko lanetan, Gipuzkoako osasun-arloko eta gizarte-arloko profesionalek osatutako talde eragile bat osatu du, truke-prozesua hobetzea ahalbidetuko duten funtzionaltasun berriak identifikatu eta aztertzeko. 2025aren hasieran Bizkaia eta Hezkuntzako ordezkariak sartzea aurreikusten da.
Espero diren emaitzak	• Informazioa modu zehatz eta eguneratuan trukatzeko ekintza hobetzea eta erraztea. • Lan koordinatua bultzatzea, esku hartzeko plan partekatu bat diseinatuz. • Informazioaren erregistro egituratu bat sortzea, hura prozesatu eta erabakiak hartzea erraztuko duen ezagutza lortu ahal izateko.
Informazio gehiago	dirsaludsociosan@euskadi.eus

2. Kolektiboa: Telelaguntza-zerbitzuaren erabiltzaileak	
Izenburua	Elkarreragingarritasuna telelaguntza izapidetzean
Jarduketa-ildoa	• Elkarreragingarritasun soziosanitarioaren sustapena • Arreta soziosanitarioaren xede-kolektiboentzako ekintzak
Hasiera-data	2021
Eremu geografikoa	Autonomia-erkidegoa
Azalpena	Telelaguntza eskatzeko prozedura digitalizatzeko proiektua.

Helburua(k)	Eusko Jaurlaritzako Gizarte Zerbitzuen Zuzendaritzak eta Osakidetzak telelaguntza-zerbitzu publikoaren eskaera izapidetzeko orduan informazioa elektronikoki trukatzeko aukerak (elkarreragingarritasuna) aztertu, diseinatu eta inplementatzea.
Hartzaileak	Telelaguntza-zerbitzuaren erabiltzaileak.
Parte hartzen duten eragileak	• Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza. Osasun Saila. • Bizitza Beterako Laguntzen Zuzendaritza. Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila. • Lehen Mailako Arreta Koordinatzeko Zuzendariordetza. Osakidetza. • Kalitateko Zuzendariordetza. Osakidetza. • Informatika eta Informazio Sistemen Zuzendariordetza. Osakidetza. • BIOEF. Berrikuntza+Ikerketa+Osasuna Euskal Fundazioa. Osasun Saila.
Esperientziaren egoera	Trukerako osasun- eta gizarte-datuen egitura bat zehaztu da, telelaguntza-eskaerak aztertzeko. Informazio-truke hori aldian-aldian erabil daiteke pertsonaren egoera eguneratzeko. 2025eko lehen seihilekoan, truke hori diseinatzea eta inplementatzea dago planifikatuta, eta Eusko Jaurlaritzak telelaguntza aplikatzeari eta Osabideri baino ez die eragiten.
Espero diren emaitzak	• Osasun-txostena telematikoki eskatzea Osakidetzari eta elektronikoki sartzea telelaguntzaren eskaeran. • Osasun-txostena egiteko garaian aurrez aurre egon behar ez izatea (telelaguntza-zerbitzuaren eskatzaileak bere osasun-zentrora joan beharrik ez izatea txosten hori lortzeko), eta medikuak horri denborarik eskaini behar ez izatea, ekintza automatizatu daiteke eta. • Informazioa elektronikoki trukatzeko gizarte-zerbitzuen sistemen eta osasun-sistemen artean. • Lehen Mailako Arreta sanitarioan informazioa trukatzeko, dagokion pertsonaren profil soziala sartzeko eta, horrela, pazienteak hobeto ezagutzeko.
Informazio gehiago	dirlsaludsociosan@euskadi.eus

3. Kolektiboa: Premia bereziak dituen 6 urte baino gutxiagoko populazioa	
Izenburua	Elkarreragingarritasuna Arreta Goiztiarrean
Jarduketa-ildoak	• Arreta soziosanitarioaren hedapena • Elkarreragingarritasun soziosanitarioaren sustapena • Arreta soziosanitarioaren xede-kolektiboentzako ekintzak
Hasiera-data	2021
Eremu geografikoa	Autonomia-erkidegoa
Azalpena	Osasun-eremuaren, gizarte-zerbitzuen eremuaren eta hezkuntza-eremuaren arteko informazio-truke elektronikoak aztertzea, arreta goiztiarrarekiko koordinazioa optimizatzeko.
Helburua(k)	Koordinazio soziosanitario eta hezkuntzakoa hobetzea eta EAEn premia bereziak dituzten haurrentzako arreta-eredua indartzea.
Hartzaileak	Premia bereziak dituen 6 urte baino gutxiagoko populazioa.
Parte hartzen duten eragileak	• Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza. Osasun Saila. • Gizarte Ongizaterako Foru Erakundea. Arabako Foru Aldundia. • Bizkaiko Foru Aldundia. • Gipuzkoako Foru Aldundia. • Hezkuntza Saila. • Lehen Mailako Arreta Koordinatzeko Zuzendariordetza. Osakidetza. • Kalitateko Zuzendariordetza. Osakidetza. • Informatika eta Informazio Sistemen Zuzendariordetza. Osakidetza. • Arabako Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza. • Bilbo-Basurtuko Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza. • Ezkerralde-Enkarterri-Gurutzetako Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza. • Bilboko Haur eta Nerabeen Osasun Mentaleko Zentroa. Bizkaiko Osasun Mentaleko Sarea. Osakidetza. • Goierri-Urola Garaiko Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza. • EJE. Eusko Jaurlaritzaren Informatika Elkarte. • LANTIK. Bizkaiko Foru Aldundiko Teknologia eta Berrikuntza Sozietatea. • IZFE. Gipuzkoako Administrazio Publikoaren informatika-zerbitzuen foru-sozietatea. • BIOEF. Berrikuntza+Ikerketa+Osasuna Euskal Fundazioa. Osasun Saila.

Esperientziaren egoera	2023an, informatika-zerbitzuekin komunikatzeko kanalak ezarri ziren, erakunde partaide bakoitzaren informazio-sistemak egokitzeko, eta lan egin zen informatika-zerbitzuek lehentasunak ezarri ahal izateko informazio-sistema korporatiboen egokitzeapenean, zehaztutako eredu funtzionalaren arabera, eta elkarreragingarritasun-puntuak garatzeko. 2024an, hiru lurraldeek informazioa trukatzeko eredu funtzionala baliozkotu dute, eta arreta goiztiarreko balorazio-taldeetan (AGBT) partekatu beharreko osasun-, gizarte- eta hezkuntza-arloko informazioaren egituraren inguruko adostasuna lortu dute. Urteko lehen seihilekoan, Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritzaren Elkarreragingarritasunerako Bulego Teknikoak eta EJIEk kasu soziosanitarioen kudeatzailea diseinatu dute arreta goiztiarrerako behar den informazioa trukatzeko, beste erabilera-kasu batzuk inplementatu ahal izateko. EJIEk urtarrilerako izango ditu erabilgarri azpiegitura horiek, oinarritzko zerbitzuak; eta gainerakoak, 2025eko ekainerako. Osakidetzak, Hezkuntzak eta Bizkaiko eta Gipuzkoako Foru-aldundiek elkarrekin egin dute proiektuaren aldeko apustua, eta 2025eko helburuetan sartu dute; horrela, lehen oinarritzko produktua maiatzean izango dute, eta gainerakoa urtea amaitu aurretik. Arabako Foru Aldundia alternatibak bilatzen ari da elkarreragingarritasunari ekiteko baliabideak eskuratu asmoz.
Espero diren emaitzak	• Arreta goiztiarreko zerbitzuak hiru eremuetako edozeinetan (eremu sanitarioa, gizarte-zerbitzuen eremua edo hezkuntza-eremua) ematen hasia. Kasuak hasiera batean beste eremuetakoren batek esku hartzea eskatzen ez badu, jakinarazpen bat egingo da. • Arreta pertsonalizatuko plan partekatu bat zehaztea, non hiru eremuetako bakoitzaren esku hartzea adieraziko den, eta plana familien eskura jartzea. • Kasuari loturiko informazio-trukea ahalbidetuko duen prozedura bat ezartzea.
Informazio gehiago dirsaludsociosan@euskadi.eus	

4. Kolektiboa: BFAko egoitza-zentroetan bizi diren 65 urte baino gehiagoko pertsonak	
Izenburua	Koordinazio soziosanitarioa egoitzetan dauden pertsonentzako arretan
Jarduketa-ildoak	• Arreta soziosanitarioaren hedapena • Elkarrengarritasun soziosanitarioaren sustapena • Arreta soziosanitarioaren xede-kolektiboentzako ekintzak
Hasiera-data	2021
Eremu geografikoa	Eskualdea/Lurraldea
Azalpena	Alde batetik, koordinazio-, deribatze- eta komunikazio-mekanismoak antolatu nahi dira hauen artean: Bizkaiko zahar-egoitzen sarea, laguntza-zentroak (eskualdeko erreferentziazko zentroak) –eremu horretan egoitzei laguntza espezifikoa emateko talde bat izango dute–, arlo horretako erreferentziazko ospitale bat eta osasun-sistemako Lehen Mailako Arretako sarea. Eta, bestetik, asistentzia-zirkuituak, bete behar diren funtzioak, zerbitzuak eta deribatze-egoerak zehaztu nahi dira.
Helburua(k)	• Egoitza-zentroetan emandako arreta personalizatzea eta humanizatzea. • Alferrikako lekualdaketak eta deribatzeak saihestea.
Hartzaileak	Bizkaiko egoitza-zentroetako egoiliarak.
Parte hartzen duten eragileak	• Birjinetxe egoitza-zentroa. Bizkaiko Foru Aldundia. • Bilbo-Basurtuko Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza. • Santa Marina Ospitalea. Osakidetza. • Gizarte Ekintza Saila. Bizkaiko Foru Aldundia. • Lehen Mailako Arreta Koordinatzeko Zuzendariordetza. Osakidetza. • Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza. Osasun Saila. • BIOEF. Berrikuntza+Ikerketa+Osasuna Euskal Fundazioa. Osasun Saila.
Esperientziaren egoera	Jardunak esku hartu duten erakunde guztien babesa du, eta horren isla da elkarren artean koordinazio soziosanitarioko protokolo bat egin izana, eta guztiek izenpetzea (2022). Esperientzia pilotuak urtebete baino gehiago iraun du. Funtzionamenduaren ebaluazio integrala egin da (2023) eta emaitza oso positiboak lortu dira.

	Era berean, aintzatespen garrantzitsuak jaso ditu, hala nola Euskalitek berrikuntzaren arloan emandako Kalitatearen Saria (Quality Innovation Award), sektore publikoko berrikuntzaren kategorian, luzaroko zainketetan emandako erantzun berritzaile gisa. Gaur egun, egoitza-zentroetako talde asistentzialetako profesionalak trebatzen jarraitzen da, eta egoiliarren informazio soziosanitarioa (zainketa-plana eta Erabakien eta Zainketen Plangintza Aurreratua –EZPA–, bai eta aurretiazko borondateen dokumentuetarako sarbidea ere) elektronikoki trukatzeko elementuak sartzeko ahaleginak egiten ari dira.
Espero diren emaitzak	Esperientziarekin jarraitzea eta Bizkaiko egoitza-zentro guztietara zabaltzea.
Informazio gehiago	dirsaludsociosan@euskadi.eus

5. Kolektiboa: Bizitzaren amaierako egoeran edo sufrimendu- eta kalteberatasun-egoeran dauden pertsonak	
Izenburua	Bidasoa Zurekin
Jarduketa-ildoak	• Arreta soziosanitarioaren hedapena • Arreta soziosanitarioaren xede-kolektiboentzako ekintzak
Hasiera-data	2020
Eremu geografikoa	Eskualdea
Azalpena	Bidasoa Zurekin, Eskualde Errukitsua elkartearen helburua da gaixotasun kronikoa duten edo bizi-amaierako egoeran dauden pertsonen premiei erantzun holistikoa ematea. Ikuspegi horren arabera, etapa horretan eman behar den arreta eta zainketa elkar ulertzen duten eta elkarri laguntzen dioten pertsonen komunitateetan egin behar da, elkartzea eta elkarrekin erlazionatzea nabarmenduta. Komunitate horietan sartzen dira zerbitzu profesional formalak eta gaixotasun kronikoa duten edo bizi-amaierako egoeran dauden pertsonen premiei ematen zaien erantzuna osatzen duten elkarteak, antolakundeak edo komunitateak.

Helburua(k)	Gizartea kontzientziaztea gaixotasun kroniko aurreratua duten edo bizi-amaierako etapan dauden pertsonen zainketan eta laguntzan inplikatzeko beharraz. Kontzientziazten laguntzeko, alderdi hauei buruzko informazioa eta prestakuntza ematen da: mina ulertzea, mina arintzeko gaitasunak eskuratzea, osasun-sistemaren eta gizarte-sistemaren barruko deribatze-ibilbideak eta zainketa-sareak sortzea.
Hartzaileak	Bizi-amaierako egoeran dauden pertsonak edo sufrimendu- eta kalteberatasun-egoeran daudenak (gaixotasun aurreratua, bakardadea, hiltzeko prozesuak, etab.).
Parte hartzen duten eragileak	• Bidasoko Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza. • Bidasoa Zurekin, Eskualde Errukitsua elkarte. • Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza. Osasun Saila. • BIOEF. Berrikuntza+Ikerketa+Osasuna Euskal Fundazioa. Osasun Saila.
Esperientziaren egoera	2020ko abendutik 2022ko irailera bitarte, proiektuaren lehen zatia egin zen. Zati horretan, eskualdeko gizarte-eragileen mapa egin zen eta Bidasoa Zurekin, Eskualde Errukitsua elkarte gisa eratu zen. Sentsibilizazio-, kontzientziazio-, informazio- eta prestakuntza-ekintza ugari egin ziren gaixotasun kronikoaren eta zainketa aringarrien arloan. 2022ko irailean proiektuaren bigarren zatiari ekin zitzaion: esku-hartze komunitarioa, baina 2023ko martxora arte ez zen lortu Osakidetzaren historia klinikoan sartu ahal izatea. 2023ko martxotik 2024ko urrira bitarte, esku-hartze komunitarioak bizi-amaierako fasean dauden pazienteek autosumatutako bakardadean eta bizi-kalitatearen mailan duen eragina aztertu zen, bai eta zaintzaile nagusiarengan duen eragina ere. Datuak aztertu ondoren, ikusten da eragina positiboa dela (bakardade-maila gutxiagotu da, autosumatutako bizi-kalitatea handitu da eta zaintzailearen gainkarga gutxiagotu da). Emaitza horiek bat datoz metodologia berarekin egindako beste azterlan batzuekin (Sevillako New Health Fundazioaren «Red Cuida del modelo Todos Contigo» protokoloa).

Espero diren emaitzak	Informazio-eta sentsibilizazio-ekintza dibulgatzaileekin jarraitzea ezarritako jardun-eremuan. Esku-hartze komunitarioan landutako laginaren tamaina txikia da ($n = 10$), eta hori kontuan hartu behar da azterketaren emaitzak baliozkotzeko orduan. Gaur egun, herritarren jarduerari dagokionez, Hendaia, Hondarribia eta Irungo 150 pertsona inguru mobilizatu dira. Jarduera hauek egin dira: lehen ere egiten ziren <i>Death café</i> ekimenak, gosariak eta askariak adinekoekin batera, eta dibulgazio-ekintzak, adibidez, aurretiazko borondateen dokumentua egiteko hitzaldiak eta abar.
Informazio gehiago	dirsaludsociosan@euskadi.eus

6. Kolektiboa: Bizkaiko egoitza-zentroetan bizi diren adinekoak, ospitaleko alta jaso dutenak

Izenburua	Zainketen Trantsizio Taldea (ZTT) egoitza geriatrikoetan dauden pazienteak artatzeko
Jarduketa-ildoak	• Arreta soziosanitarioaren hedapena • Arreta soziosanitarioaren xede-kolektiboentzako ekintzak
Hasiera-data	2022
Eremu geografikoa	Tokikoa/Lurraldea
Azalpena	Proiektua Santa Marina Ospitaleko talde asistentzialaren ekimenez sortu zen. Bi helburu ditu: alde batetik, paziente geriatrikoen ospitaleratzeak gutxiagotzea, eta, horrela, ospitalizazioak pazienteen funtzionaltasunean eta autonomian duten eragina murriztea eta, bestetik, egoitza-zentrora itzultzea errazagoa izatea, eta pazientearen jarraipena bertan egin ahal izatea, zentroko talde asistentzialak eta ospitaleko talde espezializatuak elkarrekin koordinatuta.
Helburua(k)	Zainketen jarraitutasuna eta asistentzia-mailen arteko koordinazioa hobetzea ospitaletik egoitza-zentrora igarotzean, eta erabakiak eta zainketak aldeztu aurretik planifika daitezkeen bultzatzea.
Hartzaileak	Egoitza-zentro pilotuetako egoiliarrek diren adintsuak, Santa Marina Ospitalean ospitaleratzen direnak.
Parte hartzen duten eragileak	• Santa Marina Ospitalea. Osakidetza. • Lehen Mailako Arreta Koordinatzeko Zuzendariordetza. Osakidetza. • Gizarte Ekintza Saila. Bizkaiko Foru Aldundia. • Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza. Osasun Saila. • BIOEF. Berrikuntza+Ikerketa+Osasuna Euskal Fundazioa. Osasun Saila.

Esperientziaren egoera	Gaur egun, proiektuak indarrean jarraitzen du, eta Bizkaiko Lurralde Historikoko egoitza gehiagotara hedatu ahal izatea espero da. Horrekin batera, Hauskortasun Ibilbidea paziente geriatrikoentzako zirkuitu asistentzial berezi gisa definitu eta zabaldu nahi da (2023-2025).
Espero diren emaitzak	• Proiektuak prozesu- eta emaitza-adierazleak barne hartzen ditu, eta mugarri garrantzitsuak lortu dira ospitaleratze-aginduen eta ospitalizazioen kopuruen murrizketan, eta zainketen jarraitutasunaren hobekuntzan, hau da, pertsonak alta hartu ostean izango duen destinoaren aurreikuspena egiten du larrialdi-zerbitzuak, eta egoitzako talde asistentzialarekin harremanetan jartzen dira lehenengo egunetik, zainketen jarraitutasun hori ziurtatzeko. • Era berean, ospitale-paradigma aldatzen du, osasun digitala eta aholkularitza asistentzial espezifikoa oinarri hartuta, eta, horren ondorioz, ikuspegia berritzailea eta kostu-eraginkorra izatea lortzen da. Horrenbestez, koordinazio asistentzialeko jardunbide egoki irizten zaio, bereziki, egoitza-zentroetako egoiliar adintsuen arretarako.
Informazio gehiago	dirsaludsociosan@euskadi.eus

7. Kolektiboa: Arraia-Maeztun bizi diren eta mendekotasun-egoeran dauden adinekoak	
Izenburua	Arabako Mendialdeko Zainketen Ekosistema
Jarduketa-ildoa	• Arreta soziosanitarioaren hedapena • Arreta soziosanitarioaren xede-kolektiboentzako ekintzak
Hasiera-data	2024ko otsaila
Eremu geografikoa	Eskualdea/Lurraldea

Azalpena	Zainketa-ekosistemetan, tokiko esperientziak garatzea da oinarria, lagungarriak izan daitezen arreta-eredu pertsonalizatuagoak, malguagoak eta komunitarioagoak sortzeko, betiere gizarte-berrikuntzatik abiatuta, etxeko arreta bultzatuta eta sistema sozial eta sanitarioaren arteko sinergiak hobetuta. Zehazki, jarduera honen helburua da Arabako Mendialdeko Kanpezuko Kuadrillan zainketa sozialen eta sanitarioen tokiko ekosistema bat diseinatzea eta abian jartzea, lau helizeren ikuspegitik (<i>reference sites</i> eredua), eta harremanetan oinarritutako arreta-eredua etxez etxeko arreta-eremura eramatea.
Helburua(k)	• Arraia-Maeztun epizentroa izango duen eta erakundeekin, zainketen sektorearekin eta gizarte-eragileekin lankidetzan sortuko den eredu berritzaile baten gakoak ezartzea. • Adinekoak beren etxeetan mantentzea ahalbidetuko duen zainketa-komunitate bat sortzea, laguntza-neurriak indartuta, baina baita ongizate-teknologiaren bidez ere, lehenik eta behin, pertsonekin eta haien familiekin edo zaintzaileekin adostuta eta erakundeekin lankidetzan jardunda, premiak ebaluatzea, arreta pertsonalizatu planak egitea eta aldizkako jarraipena egitea ahalbidetuko duena. • Osasun- eta gizarte-zerbitzuen, zerbitzu komunitarioen eta zerbitzu pribatuen eskaintza adineko bakoitzaren premietara egokitzea, kasuak kudeatzeko metodologiaren bidez, zainketetan espezializatutako talde profesional batek koordinatuta. Talde horrek adineko bakoitzaren eta bere ingurunearen premiak ezagutuko ditu, balorazio- eta diagnostiko-tresnei esker. • Prestakuntza- eta trebakuntza-planak egitea, bai etxean ezarri beharko diren teknologia berrien erabilerari buruzkoak, bai zainketak etxean abian jartzeko beharrezkoak diren estrategiak eta ezagutzak eskuratzeari buruzkoak. • Talde eragile bat eta zainketak egituratuko dituzten beste lantalde eraginkor batzuk sortzea, zainketen ekosistema definitu eta kolektiboki eraikitzeko, eta, ondoren, Arabako lurraldeko beste leku batzuetan aplikatu ahal izateko.
Hartzaileak	Arraia-Maeztuko udalerrian (Mendialdeko Kuadrilla) bizi diren eta 1etik 3ra bitarteko mendekotasun-mailak dituzten adinekoak.

Parte hartzen duten eragileak	• Berrikuntzaren, Kudeaketa Sistemen eta Ebaluazioaren Zuzendaritza. Gizarte Politiketako Saila. Arabako Foru Aldundia. • Arraia-Maeztuko Udala eta Mendialdeko Kuadrilla. • Arabako Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza • Bizitza Beterako Laguntzen Zuzendaritza. Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila. • Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza. Osasun Saila. • BIOEF. Berrikuntza+Ikerketa+Osasuna Euskal Fundazioa. Osasun Saila. • Beste batzuk: Etxez Etxeko Laguntza Zerbitzua (ELZ), BetiOn Telelaguntza Zerbitzu Publikoa.
Esperientziaren egoera	1. Maila anitzeko talde eragilea sortzea. Foru- eta autonomia-hauteskundeen ondoren administrazioetan izan diren aldaketak direla-eta, talde eragilea osatzen duten pertsonak aldatu behar dira. 2. Arabako Mendialdeko kuadrillako egoeraren diagnostikoa egitea: Arabako Foru Aldundiko Gizarte Politiketako Saileko Gizarte Zerbitzuen Idazkaritzari txosten bat eskatu zitzaion. Txosten horretan, Arabako Mendialdeko kuadrillako udalerrri bakoitzeko biztanleriari buruzko datuak agertu behar zuten, zahartze- eta gainzahartze-indizeak, ikasketa-maila eta abar kontuan hartuta. Horrez gain, mendekotasunari eta desgaitasunari buruzko datuak, oinarritzko gizarte-zerbitzuetan jasotako eskaerei buruzkoak, gizarte-baliabideei buruzkoak eta gizarte-zerbitzuen eta gizarte-prestazioen onuradunei buruzkoak ere agertu behar zuten. 3. Proiektuaren egoitza izateko lokal bat aukeratzea. Lokala udalerriko udalak emango du. Aurten, ekintza hauek egin nahi dira: • Tokiko hauskortasunaren eta mendekotasunaren mapa egitea eta kasuen metodologia egitea, baita Plataforma Digitala sortzea ere. • Sare komunitarioaren talde eragile bat sortzea. • Idazkaritza tekniko bat kontratatzea proiektua garatzen laguntzeko. • Gizarea, Harremanetan oinarritutako arretari buruzko sentsibilizazio-/prestakuntza-programa bat egitea. • Eragileak elkarrekin koordinatuta, ekintza-plan bat egitea datozen urteetan ildo horretan lan egiten jarraitzeko.

Espero diren emaitzak	Ahalik eta pertsona gehienei arreta ematea kasuak kudeatzeko metodologiaren bidez, eta etengabeko zainketa-plan baten bidez jarraipena egitea, zainketa-eremu eta -baliabide desberdinek erantzun koordinatua emateko pertsona horien premiei.
Informazio gehiago	dirsaludsociosan@euskadi.eus

8. Kolektiboa: Arabako lurralde historikoan bizi diren eta telelaguntza-zerbitzua erabiltzen duten pertsonak

Izenburua	Farmazia komunitarioak
Jarduketa-ildoa	• Arreta soziosanitarioaren hedapena • Arreta soziosanitarioaren xede-kolektiboentzako ekintzak
Hasiera-data	2024
Eremu geografikoa	Eskualdea/Lurraldea
Azalpena	
Helburua(k)	
Hartzaileak	Arabako lurralde historikoan bizi diren eta telelaguntza-zerbitzua erabiltzen duten pertsonak.
Parte hartzen duten eragileak	Berrikuntzaren, Kudeaketa Sistemen eta Ebaluazioaren Zuzendaritza. Gizarte Politiketako Saila. Arabako Foru Aldundia
Esperientziaren egoera	
Espero diren emaitzak	
Informazio gehiago	dirsaludsociosan@euskadi.eus

9. Kolektiboa: Dementia diagnostikatu zaien Tolosaldeko pazienteen zaintzaileak

Izenburua	Dementia diagnostikatu zaien pazienteen zaintzaileek hauteman dituzten premiei buruzko azterlana
Jarduketa-ildoa	• Arreta soziosanitarioaren hedapena • Arreta soziosanitarioaren xede-kolektiboentzako ekintzak
Hasiera-data	2021eko urria
Eremu geografikoa	Eskualdea

Azalpena	Tolosaldean egindako azterlan honen helburua da dementzia duten pazienteen eta haien zaintzaileen egoera eta bereziki haien premiak ezagutzea. Horretarako, dementzia diagnostikatu zaien eta erregistratuta dauden pazienteen zaintzaileei elkarriketa bat egingo die erizainak; horretarako, galdeketa batzuk beteko ditu norberak. Bigarren fasean (2024), ikertzaileek eta ESlaren zuzendaritzak zehazten dituzten premiei ekingo zaie (bat edo batzuk izan daitezke). Azterlan deskribatzaile kuantitatibo bat da, osagai kualitatibo bat duena, talde fokal bat egingo baita.
Helburua(k)	• Dementzia diagnostikatu zaien Tolosaldeko pazienteen zaintzaile ez-profesional nagusiek hautemandako premiak identifikatzea. • Zaintzaile nagusien premiak gaixotasunaren fasearekin, zaintzaileak pazientearekin duen ahaidetasun motarekin eta zaintzailearen gainkarga-mailarekin lotzea. • Zaintzaile nagusiaren gainkarga-maila ebaluatzea. • Dementzia duten pazienteen nahasmendu psikologikoak eta jokabidearenak identifikatzea. • Nahasmendu psikologiko eta jokabide-nahasmendu horiek zaintzailearen premiekin eta zaintzailearen gainkargarekin lotzea.
Hartzaileak	Dementzia diagnostikatu zaien Tolosaldeko pazienteen zaintzaileak.
Parte hartzen duten eragileak	• Tolosaldeko Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza. • Buru-Bihotzez elkarteak. • Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza. Osasun Saila. • BIOEF. Berrikuntza+Ikerketa+Osasuna Euskal Fundazioa. Osasun Saila.
Esperientziaren egoera	2022ko ekainean, lagina eguneratu zen, eta barne hartzeko irizpideak betetzen zituzten 430 paziente zeuden. Era berean, erizainei informazioa eta prestakuntza emateko bilera egin zen eta subjektuak esleitu ziren. 2022ko uztailean hasi ziren landa-lana egiten. Lehen azterketa eta txostena egin ziren 2022ko irailera arte lortutako datuekin, eta 2023an lanean jarraitu zen proiektua amaitu arte.

	Buru Bihotzez elkarteari buruzko informazioa zabaldu zen Lehen Mailako Arretan triptikoen bidez eta komunitatean eskuragarri zeuden baliabideen bidez. 2023an, Tolosako Osasun Zentroan bost saioko prestakuntza-tailer bat antolatu zen dementzia duten pertsonen zaintzaileentzat: zainketei buruzko prestakuntza, dementzia duten pertsoneri eman behar zaien elikadurari buruzkoa, zaintzaileak behar dituen zainketei buruzkoa eta abar. 2024/ 2025 Elkarlana egin zen Inmakulada Tolosako Lanbide Ikastetxearekin, Erizaintzako Zaintza Osagarrietako teknikari-graduak eta Mendekotasun-egoeran dauden pertsoneri arreta emateko teknikari-graduak irakasle eta ikasleekin: boluntarioak asteroko ibilaldi osasungarrietan eta zaintzaileentzako fisioterapia-tailerrak (mobilizazioak, ariketa eta jarduera fisikoa lesioak prebenitzeko eta abar). Etengabeko koordinazioa Tolosako Osasun Zentroko gizarte-langilearen, erizainaren, Tolosaldeko ESIko komunitateko erizainaren, Tolosako Udaleko prebentzio-teknikariaren eta Buru Bihotzez elkarlearen artean, zaintzaileak dituzten premiei erantzuteko eta ekimenen hedapena hobetzeko.
Espero diren emaitzak	• Dementziak dituzten pazienteen zaintzaileen premiak identifikatzea Tolosaldeko ESIan, ezaugarri soziodemografikoak kontuan hartuta. Premiak identifikatzen badira, zainketa-prozesuan arreta egokia eta laguntza emateko egin beharko lirakekeen ekintzak zehaztu ahal izango dira. • Jardunbide egokien azalpena: - Garrantzitsua da dementzia duten pazienteen zaintzailea identifikatzea eta zaintzaileari ematen zaizkion zainketen jarraitutasuna egitea. - Talde soziosanitarioarekin koordinatzea. - Laguntza eta informazioa emateko, komunitatean dauden baliabideak eskaintzea zainketa-prozesuan.
Informazio gehiago dirsaludsociosan@euskadi.eus	

10. Kolektiboa: Patologia duala diagnostikatu zaien eta Barrualdeko eskualdean artatu diren emakumeak	
Izenburua	Patologia duala duten emakumeen diagnostikoa eta arreta.
Jarduketa-ildoak	• Arreta soziosanitarioaren hedapena • Arreta soziosanitarioaren xede-kolektiboentzako ekintzak
Hasiera-data	2022
Eremu geografikoa	Eskualdea
Azalpena	Patologia Duala lantzen denean, genero-ikuspegia sartzeak esan nahi du kontuan hartu behar dela emakumeek eta gizonek baldintzatzaile desberdinei erantzun behar dietela; horregatik, biak baldintzatzen dituzten alderdiak bereiz azertu behar dira. Hori dela eta, nahasmendu mentala duten emakumezko drogazaleekin esku-hartze espezifikoa egitea proposatzen da. Deskribatu denaren arabera, generoaren faktoreak eragina du gaixotasun psikiatrikoen prebalentzian, sintoma-adierazpidean, bilakaeran, pronostikoan, tratamenduaren eskaeran eta horrekiko erantzunean. Baina generoa osasunaren baldintzatzailea izanagatik ere, ikerketa askotan ez da halakorik kontuan hartzen, eta oso agerikoa da hori adikzioen esparruan eta Patologia Dualean. Adikzioen eremuan, batetik, gaur egungo ikerketek erakusten dute, alde batetik, droga-mendekotasuna duten emakumezkoak eta gizonezkoak ez direla berdinak droga-erabileraren eredu, ezaugarri psikosozial eta fisiologiko, ohitura, helburu eta arrazoietan, ezta kontsumo horien ondorioetan ere. Bestetik, ebidentzia zientifikoek adierazten dute desberdintasun horien oinarria ez dela droga-kontsumoa bera, baizik eta horri lotutako esperientziak edo bizipenak, eta alderdi sozial eta kulturalak. Nahiz eta gida klinikoek gomendioak eman eta generoak substantziak kontsumitzeko moduetan eta buru-patologia komorbidoan eragina izan, gure ingurunean ez dago Patologia Duala genero-ikuspegitik artatzen duen programarik.

	Programa batzuek adikzioak dituzten emakumeak artatzen dituzte eta beste batzuek, berriz, buru-patologia duten emakumeak, baina ez dago patologia duala era bateratuan genero-ikuspegitik artatzen duen programa espezifikorik. Ikerketa komenentzia-lagin batekin egin da, hau da, Barrualde ESlaren adikzioen tratamendurako sarean borondatez sartzen diren emakumeekin, Bizkaiko Osasun Mentaleko Sarearen eta Psikiatria zerbitzuko Unitate Dualaren artean koordinatutako plan terapeutiko baten barnean. Ildo horretan, ez dago kontrol-talderik, eta ez da adikzio-arazoak izan ditzaketen pertsonen ausazko esleipenik egiten.
Helburua(k)	Nagusia Emakumeen egonkortasun emozionala eta bizi-kalitatea hobetzea. Hobekuntza bizi-kalitatearen eta desgaitasunaren eskalak alderatuz, sintomak neurtuz eta ospitaleratzeak zein ospitaleko larrialdietan emandako arretak murriztuz neurtuko da, bai eta aldaketa zer fasetan dagoen ebaluatuz ere Espezifikoak • Tresnak eskaintzea, sentsibilizatzea eta trebatzea, genero-ikuspegia Osasun Mentalaren lanketan sartzeko. • Patologia Dualaren eremuan lan egiten duten antolakundeen, entitateen eta erakundeen arteko harremana, koordinazioa eta sareko lana sustatzea eta bultzatzea, genero-ikuspegia adikzioen lanketan sartzeko. • Genero-indarkeriaren aurrekariak detektatzea eta egungo egoera. • Emakumeen gogobetetasuna hobetzea eta, horrekin batera, Programara deribatzen dituzten profesionalena, patologia duala duten emakumeen arretaren estigmatizazioa minimizatzeke.
Hartzaileak	Patologia duala diagnostikatu zaien eta Barrualdeko eskualdean artatu diren emakumeak.
Parte hartzen duten eragileak	• Barrualde-Galdakaoko Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza. • Bizkaiko Osasun Mentaleko Sarea. Osakidetza.
Esperientziaren egoera	2024ko abenduaren 31n amaitu da, oroitzapen-taldeak egingo dira lantzean behin eta jarraipena egingo zaie Bizkaiko Osasun Mentaleko Sarean.

Espero diren emaitzak	• Hainbat alderdi hobetzea, hala nola gaixotasun psikiatrikoen prebalentzia, sintoma-adierazpidea, bilakaera, pronostikoa, tratamenduaren eskaera eta horrekiko erantzuna, Patologia Duala duten emakumeen kasuan. • Patologia Dualaren eremuan lan egiten duten antolakunde, entitate eta erakundeen arteko koordinazioan aurrera egitea. • <i>Bottom up</i> proiektuaren aurkezpena 2025eko otsailean.
Informazio gehiago	dirsaludsociosan@euskadi.eus

11. Kolektiboa: Bizkaiko paziente-elkarteen erabiltzaileak	
Izenburua	PARTEKAGUNE: Uribeko ESlaren kudeaketa eta koordinazioa komunitate-eremuko pazienteen elkarteekin
Jarduketa-ildoak	• Arreta soziosanitarioaren hedapena • Arreta soziosanitarioaren xede-kolektiboentzako ekintzak
Hasiera-data	2023ko azaroa
Eremu geografikoa	Eskualdea
Azalpena	ESlak inguruneko pazienteen elkarteekin harremanak izateko sistematika diseinatzea: elkarteak identifikatzea, komunikatzeko eta elkarlanean jarduteko bideak sortzea, ESlaren estrategian duten inplikazioa hobetzea eta pazienteen ongizatea hobetzeko egin duten lana aitortzea. Proiektu hau, lehenik eta behin, gure inguruneko (Uribeko eskualdea eta Bizkaiko lurraldea) elkarteak ezagutzeko da –euren misioen eta Uribeko ESlaren artean elkarreragin handia badago–. Bigarrenik, bi noranzkoko komunikazio-bide egituratuak eta iraunkorrak ezarri nahi dira.
Helburua(k)	Helburu Nagusia: Uribeko ESlaren eta inguruneko pazienteen elkarten artean harremanak ezartzeko sistematika bat egitea, zer premia eta itxaropen dituzten jakiteko eta haien hitza ESlaren prozesuetan sartzeko.

	Helburu espezifikoak: • Uribeko ESlaren ingurunean jardunean ari diren pazienteen elkarteak ezagutzea. • Harremanak izateko sistematika dokumentatu bat diseinatzea eta elkarteen eta profesionalen artean zabaltzea. • Elkarrekin komunikatzeko bi noranzkoko bide egonkorak sortzea. Alde batetik, ESlaren proiektuen berri eman nahi zaie eta, bestetik, ESlen premiak eta proiektuak jaso nahi dira. • Elkarteen hitza ESlaren unitateetara/zerbitzuetara modu egituratuan iristen dela ziurtatzea.
Hartzaileak	Batez ere Uribeko eskualdean eta Bizkaiko lurraldean dauden pazienteen elkarteak.
Parte hartzen duten eragileak	• Uribeko Erakunde Sanitario Integratua. Osakidetza. • Bizkaiko lurralde historikoko pazienteen elkarteak.
Esperientziaren egoera	Pilotajea: Hasierako harremana Bizkaiko Diabetes Elkarrekin (ASVIDIA), Bizkaiko Ostomizatuen Elkarrekin (ARGIA) eta Bizkaiko Bularreko edo Ginekologiako Minbiziaren Elkarrekin (ACAMBI). Bileren aktetan jaso da koordinatzeko beharra dagoela. Aurreikusten da Uribeko ESko taldearen hurrengo bilera 2025eko urtarrilean egingo dela, zer urrats egin behar diren erabakitzeko.
Espero diren emaitzak	• Sistematika identifikatutako elkarrekin ezartzea. • Proiektua zabaltzea. • Pilotajearen balizko hobekuntza-arloak erregistratu eta aztertzea. • Berrikusitako sistematikaren hedapen egokia
Informazio gehiago	dirsaludsociosan@euskadi.eus

12. Kolektiboa: Arabako Añanako eskualdeko eta Arabako Mendialdeko biztanleak

Izenburua	BOTIKA ETXEAN ESKURA
Jarduketa-ildoak	• Arreta soziosanitarioaren hedapena • Arreta soziosanitarioaren xede-kolektiboentzako ekintzak
Hasiera-data	2024ko apirila
Eremu geografikoa	Eskualdea
Azalpena	Proiektu pilotu honen helburua botikak etxez etxe banatzen direla bermatzea da, bai eta arreta farmazeutiko hobea ematea ere.

Helburua(k)	• Botikak etxez etxe banatzen direla bermatzea eta arreta farmazeutiko hobea ematea Añanako Eskualdean eta Arabako Mendialdean bizi direnei. • Pazienteari preskribatutako botikak bere medikuak zehaztutako jarraibideen arabera jasotzen laguntzea. • Sendagaien erabilera ikuskatzea eta kontrolatzea. • Arazoak identifikatzea botiken erabilerarekin lotutako emaitza negatiboak prebenitzeko edo saihesteko.
Hartzaileak	Arabako Añanako eskualdeko eta Arabako Mendialdeko landa-eremuko biztanleak.
Parte hartzen duten eragileak	• Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza. Osasun Saila. • Farmazia Zuzendaritza. Eusko Jaurlaritzako Osasun Saila. • Lurralde Orekaren Saila. Arabako Foru Aldundia. • Arabako Sendagaigileen Elkargoa. • Kanpezu-Arabako Mendialdeko Kuadrilla eta Añanako Kuadrilla eta dagozkien Administrazio Batzarrak. • BIOEF. Berrikuntza+Ikerketa+Osasuna Euskal Fundazioa. Osasun Saila.
Esperientziaren egoera	2024ko ekainean hitzarmen bat sinatu zen, 2 urteko indarraldikoa, eta, horri esker, Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailak eta Arabako Foru Aldundiko Lurralde Orekaren eta Lurralde Antolamenduren Sailak proiektua finantzatu ahal izango dute, urtean 125.000 euroko ekarpenarekin, Eusko Jaurlaritzak 95.000 euroko ekarpenarekin eta Foru Aldundiak 30.000 euroko ekarpenarekin.
Espero diren emaitzak	
Informazio gehiago	dirsaludsociosan@euskadi.eus

13. Kolektiboa: Osasun mentaleko arazoak dituzten biztanleak eta haien familiak	
Izenburua	Osasun mentaleko arazoak dituzten pertsonen lotutako estigmaren aurkako Euskadiko Estrategia 2024-2028.
Jarduketa-ildoak	Arreta soziosanitarioaren xede-kolektiboentzako ekintzak
Hasiera-data	2024ko otsaila-martxo
Eremu geografikoa	Autonomia-erkidegoa
Azalpena	Proiektu honen bidez, Osasun Mentaleko Aholku Batzordeak hartutako konpromisoa betetzen da, kolektibo horri lotutako estigmari berariaz aurre egiteko estrategia bat egiteko.
Helburua(k)	• MURRIZTEA osasun mentaleko arazoak dituzten pertsonen eta haien familien nozitzen duten estigma, ingurune komunitarioan parte har dezaten bultzatuta. • SUSTATZEA osasun mentaleko arazoei buruzko ezagutza, sentsibilizazioa eta ulermen publikoa, arazo horiek dituzten pertsonen eta haien familien estigmatizazioa prebenitzeko. • BERMATZEA osasun mentaleko arazoak dituzten pertsonen berdintasunezko irispidea izango dutela osatzeko behar dituzten zerbitzu guztietara (besteak beste, osasunekoak, hezkuntzakoak, gizarte-babesekoak eta justiziakoak). • EZABATZEA laneratzea eta etxebizitza izatea eragozten duten oztopoak, bizimodu independentea izateko aukera emanda. • Gizarte osoa INPLIKATZEA estigmaren aurkako borrokan, osasun mentaleko arazoak dituzten pertsonen eta haien familien enpatia eta elkartasuna sustatuta.
Hartzaileak	Osasun mentaleko arazoak dituzten pertsonak eta haien familiak.

Parte hartzen duten eragileak	• Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza. Osasun Saila. • BIOEF. Berrikuntza+Ikerketa+Osasuna Euskal Fundazioa. Osasun Saila. • Osasun Publikoaren eta Adikzioen Zuzendaritza. Osasun Saila. Eusko Jaurlaritza. • Gizarte Politiketako Saila. Arabako Foru Aldundia. • Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saila. Eusko Jaurlaritza. • Gizarteratze Zerbitzua. Lanbide. Eusko Jaurlaritza. • Buru Gaixotasuna duten Pertsona eta Senide Elkarleen Euskadiko Federazioa • ERAGINTZA. Osasun mentaleko arazoak dituzten pertsonak gizarteratzeko eta laneratzeko fundazioa. • Enplegurako Orientazio, Ekintzailatza eta Berrikuntzarako Zentroa (COE Sarea), Araba. Lanbide. Eusko Jaurlaritza. • Emakunde. Eusko Jaurlaritza. • Segurtasun Saila. Eusko Jaurlaritza. • Euskadiko Osasun Mentaleko Federazioko En Primera Persona Batzordeko kidea (Fedeafes) eta Elkarri Laguntzeko Eragilea. • Gizarte Zerbitzuen Zuzendaritza. Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saila. Eusko Jaurlaritza. • Haurrak eta Familia Zerbitzuko zaintzeko eta baloratzeko unitatea. Vitoria-Gasteizko Udala. • Gazte Justiziaren Zerbitzua. Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saila. Eusko Jaurlaritza. • Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritza. Hezkuntza Saila. Eusko Jaurlaritza. • Osasun Mentalaren eta Arlo Soziosanitarioaren Atala. Gipuzkoako Foru Aldundia. • Bizkaiko Foru Aldundia. Balorazio eta Orientazio Zerbitzua.
Esperientziaren egoera	Amaituta, Euskadiko Osasun Mentaleko Aholku Batzordearen berrikuspenaren zain.
Espero diren emaitzak	Osasun mentaleko arazoak pairatzen dituzten pertsonen lotutako estigmaren aurkako Euskadiko Estrategia.
Informazio gehiago	dirsaludsociosan@euskadi.eus

14. Kolektiboa: Egoera ahulean dauden adingabeak	
Izenburua	Genero-indarkeriaren biktima diren seme-alaben aurrean jarduteko osasun-arloko profesionalentzako gida.
Jarduketa-ildoa	Arreta soziosanitarioaren xede-kolektiboentzako ekintzak
Hasiera-data	2024
Eremu geografikoa	Autonomia-erkidegoa
Azalpena	Gidaren helburua da adingabeen arreta eta babesa indartzea beren ingurunean genero-indarkeriako egoera bat gertatzen denean. Osakidetza proposatutako tresna bat da, jarduketa-jarraibideak eta -protokoloak eskaintzen dizkiena genero-indarkeriaren biktima direnen seme-alabei arreta ematen dieten osasun-profesionalei.
Helburua(k)	Gidak helburu bikoitza du. Alde batetik, zerbitzu sanitarioek detekzio goiztiarra aktiba dezaten erraztea, Osakidetza osasun-profesionalei biktima horiei arreta integrala emateko gomendioak eta ezagutza emanaz; eta, bestetik, gomendioak ezartzea amaren aurrak indarkeria-testuinguruetan hazten diren adingabeek pairatzen dituzten indarkeria-egoera horietan esku hartzeko eta laguntza emateko.
Hartzaileak	Osasun mentaleko arazoak dituzten pertsonak eta haien familiak.
Parte hartzen duten eragileak	• Arreta Soziosanitarioko Zuzendaritza. Osasun Saila. • BIOEF. Berrikuntza+Ikerketa+Osasuna Euskal Fundazioa. Osasun Saila. • Osakidetza.
Esperientziaren egoera	Osasun-profesionalen artean argitaratutako gida operatiboa.
Espero diren emaitzak	Genero-indarkeriaren biktima diren adingabeei arreta ematen dieten osasun-profesionalentzako gida.
Informazio gehiago	dirdsaludsociosan@euskadi.eus

